

SINIF Edebiyat Tarihi / Türk Edebiyatının Dönemlere Ayrılmasındaki Ölçütler

1. Aşağıdakilerden hangisi, diğerlerini kapsamı içine almaktadır?

- A) Edebiyat tarihi
- B) Uygarlık tarihi
- C) Bilim tarihi
- D) Sanat tarihi
- E) Siyaset tarihi

2. Dadaruh, ağlayan kardeşimi kucağına aldı. Çitin kapısına doğru yürüdü. Artık ahırda hep yalnız oynuyordum. Hasan evde hapsedilmişti. Annem geldikten sonra da bağışlanmadı. Fırsat düştükçe, "O yalancı!" derdi babam. Hasan, yediği tokat aklına geldikçe ağlamaya başlar, güç susardı. Zavallı anneciğim, benim iftira atabileceğime hiç ihtimal vermiyordu! "Aptal Dadaruh, atlara ezdirmiş olmasın?" derdi.

Bu metin aşağıdaki alanlardan hangisinin inceleme alanına girer?

- A) Mimarlık tarihi
- B) Felsefe tarihi
- C) Ekonomi tarihi
- D) Askerî tarih
- E) Edebiyat tarihi

3. (I) Tarih bilimi, belli bir döneme yön veren olay ve kişileri tarihsel rolleri açısından ele alır, olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurar. (II) Bu arada dönemin önemli edebî şahsiyetleri ve olayları üzerinde detaylı bir şekilde durur. (III) Edebiyat tarihi ise edebî metnin oluşturulduğu dönemlerin hakim zihniyetlerini inceler. (IV) Söz konusu dönemlerin edebiyat anlayışlarını ve edebiyatçıların etkileyen önemli tarihsel olayları ortaya koyar. (V) O dönemlerde kullanılan nazım biçimleri ve nesir türleri hakkında bilgi verir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Aşağıdakilerden hangisi, edebiyat tarihinin kapsamına giren bir soru değildir?

- A) Osmanlı'nın yıkılmasına neden olan faktörler nelerdir?
- B) Edebiyatı etkileyen tarihi olaylar hangileridir?
- C) Edebî dönemi hazırlayan zihniyetin özellikleri nelerdir?
- D) Edebî türlerin gelişimi ne zaman başlamıştır?
- E) Şair ve yazarların hayatlarına nereden ulaşabiliriz?

5. **I. Din değişikliği:** İslamî inanca bağlı olarak yeni dünya görüşünün ifadesi olan bir edebiyat dönemi başlamıştır.

II. Lehçe ve şive farklılıkları: Yakut ve Çuvaş Türkçeleriyle Türkiye Türkçesi arasında büyük ses, kelime ve şekil farklılıkları mevcuttur.

III. Kültürel değişim: Tanzimat Dönemi'nde Batı'nın etkisiyle edebî eserlerin şeklinde ve muhtevasında büyük değişimler olmuştur.

IV. Coğrafi değişim: Farklı coğrafyalarda ve değişik kollar hâlinde gelişen dilimizin bugün Azeri Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Özbek Türkçesi, Türkiye Türkçesi ve Balkan Türkçesi gibi birçok şivesi vardır.

V. Sanat anlayışı: Sözlü dönemde yazılan eserlerde toplumu derinden etkileyen olaylar ozanlar tarafından etkili bir biçimde anlatılmıştır.

Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütlerle ilgili yukarıdaki açıklamaların hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Bir dönemde siyasi, askerî, sosyal, ekonomik, kültürel, dinî vb. hayat unsurlarının insanlarda oluşturduğu ortak algıya, düşünce yapısına ya da bakış açısına - - - - denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sanat B) kavram
- C) felsefe D) zihniyet
- E) bilgi

Edebiyat Tarihi / Türk Edebiyatının Dönemlere Ayrılmasındaki Ölçütler

7. Kültür, bir milletin dil, din, duygu, düşünce ve yaşayış tarzındaki bütünlüktür. Bunlarda başlayan değişme, kültürel farklılaşmayı ortaya çıkarır. Türkler, İslamiyet öncesinde atlı-göçebe hayat tarzını sürdürmekteydi. Bu hayat tarzı, yerleşik hayata geçişle birlikte terk edilmiştir. İslamiyet'i kabul eden Türkler, bu dinî inancın kabullerine ters düşmeyen bazı geleneklerini de sürdürmüşlerdir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkler tarih boyunca birçok din değiştirmiştir.
B) Kültürel farklılaşma, yaşam tarzını etkilemektedir.
C) İnançların kabullerine ters düşmemek erdemliliğidir.
D) Bozkır kültürü, Türklerin yaşama alanını çok daraltmıştır.
E) Gelenekleri sürdürebilmek Türklerin yaşam felsefesidir.

8. I. Edebî eserlerin dil ve üslup özelliklerini inceler. (Y)
II. Edebî metinden hareketle sanatçının hayatını, sanat yaşamını inceler. (Y)
III. Bazı edebî eserleri yazıldığı dönemden bağımsız olarak inceler. (D)
IV. Dönemin sosyal, siyasi, dini, ekonomik vs. özelliklerini yani zihniyetini inceler. (D)
V. Edebî akımları değil, felsefi akımları inceler. (D)

Yukarıda edebiyat tarihiyle ilgili yargıların doğruluğu (D) yanlışlığı (Y) değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelerden hangisi doğrudur.

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdakilerden hangisi edebiyat tarihçilerinin görevlerinden biri değildir?

- A) Tarihî ve toplumsal olayları bilimsel verilerle incelemek
B) Şair ve yazarların hayatlarını incelemek
C) Edebiyatı dönemlere ayırarak incelemek
D) Tarihî olayların edebî eserlere nasıl yansıdığını belirlemek
E) Yazınsal türlerin tarihî gelişimini incelemek

10. Asya'nın ve Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde başlayıp gelişen Türk edebiyatlarını birbirinden ayıran yalnızca şekil, muhteva ve gaye farklılığı değildir. Önemli bir faktör daha vardır ki bu, edebî eserin asıl malzemesi olan dilde ortaya çıkmaktadır.

Bu parçada edebiyatın dönemlere ayrılmasındaki ölçütlerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Din değişikliği
B) Lehçe ve şive farklılıkları
C) Kültürel değişim
D) Coğrafi değişim
E) Sanat anlayışı

11. (I) Bir toplumun bireyleri o toplumun kültürü, gelenek-göreneklere ve değer yargılarıyla yetişir. (II) Bireyler, dönemin ortak zihniyetine ulaşırlar. (III) Yazar ve şairlerin edebî metinlerinde doğal olarak bu zihniyetin yansımaları görülür. (IV) Sanatçılar, yaşamdan aldıkları konuları işlerken hiçbir şeyi değiştirmezler, her şeyi bilimsel olarak aktarırlar. (V) Zihniyet, dönemden döneme değişim gösterir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdakilerden hangisi, Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütlerden biri değildir?

- A) Coğrafi değişim
B) Din değişikliği
C) Bilimsel değişim
D) Lehçe ve şive farklılıkları
E) Kültürel değişim

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir)

1. Aşağıdakilerden hangisinde İslam öncesi Türk edebiyatıyla ilgili bilgi yanlış vardır?

- A) Şiirler, kopuz adı verilen sazla söylenir.
- B) Şiirlerde hece ölçüsü kullanılmıştır.
- C) Nazım birimi dördlüktür.
- D) Arı bir dil kullanılmıştır.
- E) Şiirde genellikle zengin uyak kullanılmıştır.

2. I. Türkler yılın belli dönemlerinde kutsal sayılan sığırları avlamak için sürekle avına çıkar, bunu da dinî bir tören havasında yaparlardı. (Sığır)
II. Eski Türkler yılda bir defa büyük bir dinî tören yaparak totemi kurban eder, kurban edilen totemin yerine de yeni avlanmış bir başka totem koyarlardı. (Şölen)
III. Ölen kişinin ardından, onun ölümünden duyulan üzüntüyü, ölen kişinin kahramanlıklarını, erdemlerini dile getiren şiirlerdir. (Yuğ)
IV. Ölenlerin ardından düzenlenen yas törenleridir; ölen kişinin akrabaları bu törenlerde kurbanlar keserek bu kurbanları çadırın önüne koyar, sonra hep birlikte atlara biner, çadırın çevresinde yedi defa dönerlerdi. (Sagu)

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde ayraç içinde verilen terimlerin yerleri değiştirilirse bilgi yanlış giderilmiş olur?

- A) I. ve II.
- B) I. ve III.
- C) I. ve IV.
- D) II. ve IV.
- E) III. ve IV.

3. Aşağıdakilerden hangisinde Destan Dönemi Türk edebiyatı türleri bir arada verilmiştir?

- A) Yuğ, sagu, sav, destan
- B) Sagu, destan, sav, koşuk
- C) Sav, koşuk, yuğ, destan
- D) Koşuk, sav, sagu, sığır
- E) Destan, yuğ, koşma, sav

4. Aşağıdakilerin hangisinde Destan Dönemi'nde şiir söyleyen sanatçılara verilen isimler bir arada verilmiştir?

- A) Kam, baksı, ozan, şaman
- B) Baksı, âşık, ozan, şaman
- C) Şair, baksı, kam, ozan
- D) Ozan, şaman, derviş, kam
- E) Şaman, kam, şair, baksı

5. Könglüm için örtedi
Bütmiş başıg kartadı
Keçmiş ödüg irtedi
Tün kün keçip irtelür

Günümüz Türkçesiyle:

(Gönlüm acıdan için için yandı. Bu acı kapanmış yarıyı yeniden deşti. Gönlüm geçmiş zamanları aradı. Geceler ve gündüzler geçtikçe de o zamanlar aranıyor.)

Bu dördlük aşağıdaki türlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Koşuk
- B) Mersiye
- C) Sav
- D) Destan
- E) Koşma

6. I. Destan Dönemi Türk Edebiyatı
II. İslam Uygarlığı Çevresinde Gelişen Türk Edebiyatı
III. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

Türk edebiyatının ana dönemleri yukarıda sıralanmıştır. Bu dönemlerin alt başlıklarından biri aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralanmıştır?

I.	II.	III.
A) Yazılı Edebiyat	Divan Edebiyatı	Millî Edebiyat
B) Millî Edebiyat	Âşık Edebiyatı	Sözlü Edebiyat
C) Sözlü Edebiyat	Millî Edebiyat	Âşık Edebiyatı
D) Divan Edebiyatı	Tekke Edebiyatı	Sözlü Edebiyat
E) Âşık Edebiyatı	Divan Edebiyatı	Tanzimat Edebiyatı

Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir)

7. I. Alp Er Tunga öldi mü
Issız ajun kaldı mu
Ödlek öçin aldı mu
Emdi yürek yırtılır
(Alp Er Tunga öldü mü? Kötü dünya kaldı mı?
Zaman öcünü aldı mı? Şimdi yürek yırtılır.)
- II. Kulan tükel kamıttı
Akar sukak yumuttı
Yaylag tapa emitti
Tizig turup sekrişür
(Bahar yaban atlarını iyice coşturdu. Dağ keçilerini
ve geyikleri bir araya getirdi. Bunlar otlamak için
yaylalara yöneldiler. Sıra sıra dizilip hoplayıp zıplı-
yorlar.)

III. Ot tütünsüz bolmas, eğit yazuksı bolmas
(Ateş dumansız olmaz, yiğit günahsız olmaz.)

Destan Dönemi Türk Edebiyatı'na ait bu metinlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I.	II.	III.
A) Koşuk	Destan	Sav
B) Sagu	Sav	Koşuk
C) Sagu	Koşuk	Sav
D) Destan	Sav	Koşuk
E) Destan	Koşuk	Sagu

8. Koşukla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir kişinin ölümünden duyulan üzüntüyü dile getiren şiirlerdir.
B) "Sığır" ve "şölen" adı verilen törenlerde söylenir.
C) Aşk, sevgi, yiğitlik, savaş, doğa güzelliği gibi temalar işlenir.
D) Hece ölçüsü ile söylenir, nazım birimi dördlüktür.
E) Konu bakımından benzeri halk şiirinde koşma, divan şiirinde gazeldir.

9. Destan Dönemi şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Şiirler yuğ, sığır, şölen gibi törenlerde söylenmiştir.
B) Sözlü olarak dilden dile aktarılmıştır.
C) Yabancı etkilerden uzak, millî bir özellik gösterir.
D) Doğa sevgisi, kahramanlık, ölüm gibi konular işlenir.
E) Dil yalın olmaktan uzak, süslü bir dildir.

10. Tümen çiçek tizildi
Bükünden ol yazıldı
Üküş atıp özeldi
Yırde kopa adrişur

Günümüz Türkçesiyle:

(On binlerce çiçek sıra sıra dizildi. Tomurcuklarından
çözüldü. Uzun süre yatmaktan sıkılmışlardı. Yerden
biterek birbirlerinden ayrılırlar.)

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konu bakımından koşuk türüne aittir.
B) Nazım birimi dördlüktür.
C) 7'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
D) Çapraz uyak kullanılmıştır.
E) Ahenk unsurları kullanılmıştır.

11. "Sagu"yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ölüm temasını işleyen şiirlerdir.
B) "Şölen" adı verilen törenlerde söylenen şiirlerdir.
C) Nazım birimi, ölçüsü ve uyak düzeni koşuk gibidir.
D) Alp Er Tunga için söylenen sagu, bu türün en önemli örneğidir.
E) Sagu'nun konu bakımından halk şiirindeki benzeri ağıt, divan şiirindeki benzeri mersiye'dir.

12. Aşağıdakilerden hangisi, savların özelliklerinden biridir?

- A) Sözcükler sıklıkla yer değiştirebilir.
B) Yazılı dönemde ortaya çıkmıştır.
C) Nazım birimi bazen tek dize bazen dördlüktür.
D) Tecrübeyi yansıtan kısa ve özlü sözlerdir.
E) Aşıklık geleneğinin temelini oluşturur.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Olay Çevresinde Gelişen Metinler (Destan)

1. Geleneksel olarak yayılan, toplumun hayal gücünün etkisiyle biçim değiştiren, evrenin doğuşu ve türeyiş ile ilgili hayalî, alegorik anlatımı olan hikâyelere - - - - - denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) destan
C) koşuk
E) sagu
- B) mit
D) sav

2. I. Işık
II. Rüya
III. Yada taşı
IV. Simurg
V. Ağaç

Yukarıdakilerden hangisi Türklerin kullandığı mitolojik unsurlardan biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Türk destanlarında bulunan bu mit üç yönüyle yer alır: Sığınak (oba), ana ya da ata varlığı, devleti temsil eden sembol.

Burada açıklaması verilen Türk miti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Işık
C) Ağaç
E) Ok-yay
- B) Rüya
D) Mağara

4. (I) Destanların ortaya çıkışları, sözlü olarak yayılmaları tarihin ilk çağlarına rastlar. (II) Manzum olarak söylenmeleri ve yazıya geçirilmeleri ise çok sonra olmuştur. (III) Destan yaratmış bir millet olmak, köklü bir geçmişe sahip olmakla mümkündür. (IV) Destan oluşturacak kadar köklü bir geçmişe sahip olmayan milletlerin destanı da yoktur. (V) Destanlar abartılı anlatımlarına rağmen evrensel konuları işleyerek bütün milletlere ait olur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde destanlarla ilgili bilgi yanlıştır vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. • Milletleri derinden etkileyen tarihî ve sosyal olayları anlatır.
• Çoğunlukla manzumdur.
• Olağanüstü güçlere sahip, insanüstü özellikler gösteren kahramanları vardır.
• Kahramanları genellikle tip özelliği gösterir.

Yukarıda özellikleri verilen edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Destan
C) Mit
E) Halk hikâyesi
- B) Koşuk
D) Mesnevi

6. I. Yiğitlik, kahramanlık, göç, savaş, yurt sevgisi gibi konular işlenir.
II. Modern çağlarda oluşmuşlardır.
III. Zaman ve mekân öğeleri vardır ancak belirli bir zamanı ve mekânı dile getirmez.
IV. Epik şiirin ilk örneği kabul edilir.
V. Anlatıcı, olayları genellikle hâkim (ilahî) bakış açısı ile sunar.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde destanlarla ilgili bilgi yanlıştır vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Destan Dönemi Türk Edebiyatı / Olay Çevresinde Gelişen Metinler (Destan)

7. Ay oğullar kop men aşdum
Uruşgular kop men kördüm
Çıda birle ok kop atdum
Aygır birle kop yürüdüm
Düşmanlarını ıglagurdum
Dostlarımı men küldürdüm
Kök Tengrige men ötedim
Senlerge bire men yurdum

Günümüz Türkçesiyle:

(Ey oğullar çok sınırlar aştım. Çok vuruşmalar gördüm. Kargı ile ok attım. Atlarla yürüdüm. Düşmanlarımı ağlattım. Dostlarımı güldürdüm. Gök Tanrı'ya borcumu ödedim. Artık yurdu sizlere veriyorum.)

Oğuz Kağan Destanı'ndan alınan bu bölümle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ahenk unsurlarına yer verilmiştir.
B) Manzum olarak yazılmıştır.
C) Düşünceye dayalı ağır bir anlatıma sahiptir.
D) Savaş, kahramanlık teması işlenmiştir.
E) Dinî inanışlara yer verilmiştir.

8. I. Yazının bulunmadığı ya da yaygınlaşmadığı bir kültürde doğan, uzun bir süre ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa aktarılaraq toplumun ortak hayal gücüyle biçimlenen destanlara yapma destan denir. ()
II. Doğal destanlar üç safhada oluşur: Doğuş, yayılma, derleme safhası. ()
III. Ulusal bilinci artıran, birliği sağlayan metinlerdir. ()
IV. Destanlar, doğal ve yapma destan olmak üzere ikiye ayrılır. ()
V. Halkın içinden çıkmış sıradan insanların konu olduğu kahramanlar vardır. ()

Destan türüyle ilgili yargılardan doğru olanlara(D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	III.	IV.	V.
A)	(Y)	(D)	(D)	(D)	(Y)
B)	(D)	(D)	(Y)	(D)	(D)
C)	(Y)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
D)	(D)	(Y)	(Y)	(D)	(D)
E)	(Y)	(Y)	(D)	(D)	(Y)

9. Kırgız Türklerine ait bir destandır. Destanın 11-12. yüzyıllar arasında meydana geldiği düşünülmektedir. Dünyanın en uzun destanıdır (400000 mısra). Adını, destan kahramanından alır. Destanda, kahramanının doğumu, daha beşikte iken konuşmaya başlaması, kâfirleri yeneceğini söylemesi, mücadelesi, kahramanlıkları vb. anlatılır.

Bu parçada sözü edilen Türk destanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Satuk Buğra Han Destanı
B) Manas Destanı
C) Cengiz Han Destanı
D) Battal Gazi Destanı
E) Köroğlu Destanı

10. I. Tema
II. Dil ve anlatım
III. Mekân
IV. Zaman
V. Kişi

İlahî bakış açısı
Belirsiz (hayalî) süre
Dev, geri, cin
Kahramanlık

Numaralanmış destan unsurlarından hangisi, karşısında verilenlerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. I. Sinto
II. Kalevala
III. Nibelungen
IV. Gilgamiş
V. Ramayana

Hint
Sümer
Japon
Finliler

Numaralanmış destanlardan hangisi, karşısında verilen milletlerden herhangi biriyle eşleştirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Yazılı Edebiyat (Köktürk Yazıtları, Uygur Metinleri)

- I. Mezar taşlarına yazılmış birçok metin vardır.
II. Metinlerde Hakaniye lehçesi kullanılmıştır.
III. Metinlerde sade, temiz bir Türkçe kullanılmıştır.
IV. Metinler dinî içeriklidir; Göktanrı inancı, Manihaizm ve Budizm'in etkisi görülür.
V. Metinlerde Türk kelimesi ilk kez bu dönemde görülür.

Destan Dönemi yazılı metinleriyle ilgili yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- Aşağıdakilerden hangisinde Göktürk Dönemi'yle ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) Yazılı edebiyat, Göktürk Dönemi ile 8. yüzyılda başlar.
B) Bu dönem, "Eski Türkçe"nin ilk dönemidir.
C) Göktürkler, bu dönemde kendi alfabelerini oluşturmuşlardır.
D) Bu dönemde Manihaizm ve Budizm inancı vardır.
E) Türk edebiyatının ilk yazılı örnekleri Orhun Abideleri (Köktürk Yazıtları) bu dönemde oluşturulmuştur.

- Yenisey Yazıtları'nın en eski ürünleri, 5 ve 6. yüzyıllarda yazıldığı tahmin edilen ve "balbal" adı verilen mezar taşlarıdır. Ancak bu yazıtlar, mezar taşlarına yazılmış bazı isimlerden ve birkaç Türkçe sözcükten ibarettir. Yazıtlar, Yenisey Irmağı yöresinde bulunduğu için bu adı almıştır.

Bu parçadan hareketle Yenisey Yazıtları'nın edebiyat çalışmalarına pek yansımamış olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köktürk Yazıtları'ndan sonra yazılmış olması
B) Birkaç Türkçe sözcükten ibaret olduğu için edebî değer taşıması
C) Yenisey Yazıtları'nın Kırgız Türkleri tarafından önemsenmemesi
D) "Balbal" adı verilen mezar taşlarına yazılmış olması
E) Bu yazıtlara henüz ulaşılammış olması

- I. Türk dilinin ilk yazılı metinleridir.
II. Kül Tigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk adlı üç kitabeden oluşmaktadır.
III. İlk kez 1893 yılında Danimarkalı araştırmacı Vilhelm Thomsen okumuştur.

Yukarıda bilgileri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altun Yaruk B) Sekiz Yükmek
C) Köktürk Yazıtları D) Irk Bitig (Fal Kitabı)
E) Yenisey Yazıtları

- I. Yazılı edebiyat Göktürk Dönemi ile başlar. ()
II. Köktürk Yazıtları, Göktürk alfabesi ile yazılmıştır. ()
III. Çince'den çeviri olan Göktürk Dönemi eseri Sekiz Yükmek, Budizm'in etkisindedir. ()
IV. Uygur alfabesi, Göktürk alfabesinden daha gelişmiş bir düzeye sahiptir. ()

Yazılı dönem ile ilgili yargılardan doğru olanlara(D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	IV.	V.
A)	(Y)	(D)	(D)	(D)
B)	(D)	(D)	(D)	(Y)
C)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
D)	(D)	(Y)	(D)	(Y)
E)	(Y)	(Y)	(D)	(D)

- I. Yazıtlarda, Çinlilere karşı bağımsızlık savaşı veren, Türk bütünlüğünü yeniden kurmak için savaşan Göktürklerin mücadeleleri anlatılmıştır.
II. Yazıtlar, II. Göktürk Devleti döneminde dikilmiştir.
III. Yazıtlar, içinde Türk adının geçtiği ilk metinlerdir.
IV. Yazıtlarda kullanılan dil, yabancı etkilerden uzak, yalın bir dildir.
V. Yazıtlar, mesnevi özelliği taşımaktadır, Türk edebiyatının ilk mesnevi örneği sayılır.

Orhun Abideleri ile ilgili numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Yazılı Edebiyat (Köktürk Yazıtları, Uygur Metinleri)

7. • Burkancılığın önemli bir eseridir. (Uygurlar Buda'ya Burkan, Budizm'e de Burkancılık adını vermişlerdir.)
• Eser, tercümeden çok, bir adaptasyondur. Yazar, bir-çok ilave yaparak eseri genişletmiştir.
• Budizm'in esaslarını, felsefesini ve Buda'nın menkıbelerini anlatan bir eserdir.

Yukarıda özellikleri verilen Destan Dönemi yazılı eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altun Yaruk (Altın Işık)
B) Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi
C) İrk Bitig (Fal Kitabı)
D) Sekiz Yükmek (Sekiz Cennet)
E) Köktürk (Göktürk) Yazıtları

8. I. Dil tarih ve edebiyat tarihi için çok önemli metindir.
II. Türk edebiyatının ilk sözlük çalışmasıdır.
III. Nutuk (söylev) türünün ilk örneğidir.
IV. Dilde yabancılaşmanın görüldüğü ilk eserdir.
V. Türk edebiyatının ilk edebî metnidir.

Orhun Abideleri ile ilgili olarak numaralanmış cümlelerden hangisi söylenemez?

- A) I. ve III. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve V.
E) IV. ve V.

9. • - - - - , bilinen ilk Türk yazarıdır.
• Köktürk Yazıtları'nda, Göktürklerin - - - - yaptıkları savaşlar, Göktürk Devleti'nin yıkılışı ve yeniden kuruluşu anlatılır.
• Köktürk Yazıtları, 38 harfli - - - - alfabesiyle yazılmıştır.

Yukarıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Yollug Tigin – Çinlilerle – Göktürk
B) Bilge Kağan – Uygurlarla – Uygur
C) Yollug Tigin – Çinlilerle – Uygur
D) Vezir Tonyukuk – Uygurlarla – Uygur
E) Bilge Kağan- Çinlilerle – Göktürk

10. Türk beyleri, milleti bunu işitin! Türk milletini toplayıp il tutacağını burda vurdum. Yanılıp öleceğini yine burda vurdum. Her ne sözüm varsa ebedî taşa vurdum. Ona bakarak bilin. Şimdiki Türk milleti, beyleri! Bu zamanda itaat eden beyler olarak mı yanılacaksınız? Babam kağan, amcam kağan oturduğunda dört taraftaki milleti nasıl düzene sokmuş... Tanrı buyurduğu için kendim oturduğumda dört taraftaki milleti düzene soktum.

Bilge Kağan Yazıtı'ndan alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Metin hitapla başlamıştır.
B) Sade, yalın, temiz bir Türkçeyle yazılmıştır.
C) Dikilen taşın ebediliğinden bahsedilmektedir.
D) Devlet idaresiyle ilgili bilgiler verilmiştir.
E) Manihaizm ve Budizm'in etkisi görülmektedir.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Uygur metinleriyle ilgili bilgi yanlış vardır?**

- A) Metinlerin çoğu, dinî içerikli olup Göktanrı inancının izlerini taşır.
B) Metinler Uygur alfabesiyle yazılmıştır.
C) Uygur Dönemi metinlerinin çoğu Moğolca ya da Çince'den tercümedir.
D) Uygur Dönemi metinlerinden İrk Bitig, bir fal kitabıdır.
E) Altun Yaruk, Budizm'in esaslarını, felsefesini ve Buda'nın menkıbelerini anlatan bir eserdir.

12. **Aşağıdakilerden hangisi Uygur yazılı metinlerinden biri değildir?**

- A) İrk Bitig (Fal Kitabı)
B) Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi
C) Orhun Abideleri
D) Sekiz Yükmek (Sekiz Cennet)
E) Altun Yaruk (Altın Işık)

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF XI. - XII. Yüzyıllarda İslamiyet ve Türk Kültürü / İslami Dönemde İlk Dil ve Edebiyat Ürünleri

1. Garip, fakir, yetimleri Rasûl sordu
O gece Mirac'a çıkıp Hak cemalini gördü
Geri gelip indiğinde fakirlerin halini sordu
Gariplerin izini arayıp indim ben işte

**Bu dizelerin İslam uygarlığına ait olduğu aşağıdaki-
lerin hangisiyle anlaşılabilir?**

- A) Nazım biriminin dörtlük olması
B) Hece ölçüsüyle yazılmış olması
C) Dilinin sade ve anlaşılır olması
D) İslami terimlere yer verilmesi
E) Kafiye ve redife yer verilmesi

2. • Müslüman Araplarla ticari ve kültürel alışverişe başlayan Türkler, tanıdıkları bu yeni dinin toplumsal bünyelerine uyduğuna inanmışlar, bu tarihten itibaren kabileler hâlinde İslamiyet'i benimsemeye başlamışlardır.
• 932 yılında İslamiyet'i kabul eden Karahanlılar, tarihteki ilk Müslüman Türk devletidir. Devletin başında Müslüman olduktan sonra Abdülkerim ismini de alan Satuk Buğra Han vardır.

**Bu tarihî gelişmelerle birlikte edebiyatımızda aşağı-
daki değişimlerden hangisi görülmez?**

- A) Eserlerde zihniyet değişikliği görülmüştür.
B) Aruz ölçüsü de kullanılmaya başlanmıştır.
C) Nazım birimi olarak "beyit" de kullanılmıştır.
D) Temalara Allah inancı ve ahlak gibi öğüt verici anlatımlar yüklenmiştir.
E) Budizm ve Manihaizm inancı eserlerde işlenmeye başlanmıştır.

3. İslami ilk dil ve edebiyat ürünlerinin verildiği lehçe olan Karahanlı Türkçesi, aynı zamanda - - - - olarak da anılmaktadır. Türkçenin tarihî gelişim evresi içinde bir lehçe olarak değerlendirilmektedir.

**Bu paragrafta boş bırakılan yere aşağıdakilerden
hangisi getirilmelidir?**

- A) Hakaniye Türkçesi
B) Türkmen Türkçesi
C) Kırgız Türkçesi
D) Çuvaşça Lehçesi
E) Yakutça Lehçesi

4. Köktürkler (552-745)

- Göktanrı inancı
- Göktürk alfabesi
- Göktürk Türkçesi

Uygurlar (747-840)

- Budizm, Mani dini
- Uygur alfabesi
- Uygur Türkçesi

**Buradan hareketle Karahanlılar Dönemi'ndeki
inanç, alfabe ve dille ilgili aşağıdakilerden hangisi
söylenbilir?**

- A) Göktanrı inancı, Uygur alfabesi, Uygur Türkçesi
B) İslamiyet, Arap alfabesi, Hakaniye Türkçesi
C) Budizm, Arap alfabesi, Hakaniye Türkçesi
D) İslamiyet, Uygur alfabesi, Hakaniye Türkçesi
E) Budizm, Arap alfabesi, Uygur Türkçesi

5. I. Türkler, İslamiyet'le birlikte Arap ve Fars kültürün-
den etkilenmeye başlamıştır.
II. İslamiyet'le birlikte Buhara, Semerkant, Taşkent,
Farab, Balasagun gibi kültürel, dinî ve ticari mer-
kezler kurulmaya başlamıştır.
III. Orta Asya'da başlayan Müslümanlaşma ve yerleşik
hayat, 11. yy.da Anadolu'nun kapılarının Türklere
açılmasıyla bu coğrafyaya da uzanmıştır.
IV. Türk dili, İslamiyet'le birlikte büyük oranda saf bir
nitelik kazanmıştır.
V. Türklerin İslamiyet'i seçmesiyle birlikte "mesnevi,
gazel, kaside" gibi yeni edebî tür ve biçimler edebi-
yata girmiştir.

Yukarıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. 751 yılındaki - - - - sayesinde Müslüman Arap topluluk-
ları ile başlayan yakınlaşma, Türklerin 10.yy başların-
dan itibaren büyük kitleler hâlinde Müslüman olması ile
sonuçlanmıştır.

**Verilen bilgiler doğrultusunda boş bırakılan yere
aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

- A) Talas Savaşı
B) Bozkurt Destanı
C) Malazgirt Savaşı
D) Mekke'nin Fethi
E) Ergenekon Destanı

XI. - XII. Yüzyıllarda İslamiyet ve Türk Kültürü / İslami Dönemde İlk Dil ve Edebiyat Ürünleri

7. İslamiyet Öncesi
Türk Kültürü

- Göktanrı inancı
- Çadır kültürü
- Hece Ölçüsü
- Köktürk alfabesi
- Sagu

İslamiyet öncesi ve sonrası Türk kültürüne ait yukarıdaki kavramlar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Göktanrı inancı
C) Hece ölçüsü
E) Sagu

İslamiyet Sonrası
Türk Kültürü

- Yerleşik hayat
- Arap alfabesi
- Tek tanrı inancı
- Ağıt ya da Mersiye

- B) Çadır kültürü
D) Köktürk alfabesi

8. I. Tek tanrı inancının İslamiyet'le benzerlik göstermesi
II. Türklerde ahiret inancının bulunması
III. Kurban ibadetine benzer ibadetlerin varlığı
IV. Türk dilinin sadeliği
V. Türklerin birçok destan oluşturmaları

Yukarıdakilerden hangileri Türklerin İslam dinini benimsemesini kolaylaştıran faktörlerden değildir?

- A) I. ve III. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve V.
E) IV. ve V.

9. (I) Köktürk Dönemi'nde Türkler herhangi bir millettten etkilenmedikleri için dil saf Türkçedir, yabancı dillerin etkisinden uzaktır. (II) Uygur Dönemi'nde Budizm ve Mani dinleri ile ilgili terimler metinlere girmiştir. (III) Türklerin, İslamiyet'i kabul ettikten sonra (XI-XII. yy) dil ve edebiyatlarında da ciddi değişimler ve yenilikler görülmeye başlar. (IV) İçerik olarak artık Göktanrı inancı na uygun kelime ve kavramlar edebiyata konu olmaya başlamıştır. (V) Eserlerde Allah, hak, peygamber gibi kavramlar dikkat çeker.

Bu paragrafta numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. I. Türkler İslamiyet'le birlikte savaşçı millet olma özelliğini kaybetmiştir. ()
II. Konuşulan dil değişime uğrayarak Arapçanın etkisine girmiştir. ()
III. Kullanılan Göktürk alfabesi, yerini Arap alfabesine bırakmıştır. ()
IV. Metinler konuları bakımından yeniliğe kapalı kalmıştır. ()

Türklerin İslamiyet'i kabulüyle ilgili yargılardan doğru olanlara(D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	III.	IV.
A)	(Y)	(Y)	(D)	(Y)
B)	(D)	(D)	(D)	(D)
C)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
D)	(D)	(Y)	(D)	(D)
E)	(Y)	(D)	(D)	(Y)

11. I. Bozkır kültüründen şehirleşme hayatına girmeleri
II. Tarım ve hayvancılığın yanında ticaret hayatına atılmaları
III. Savaşçı özelliklerini fetih ruhuyla pekiştirmeleri
IV. Buhara, Semerkant, Taşkent gibi kültür merkezleri oluşturmaları
V. Dilinde Arapça kelimelere de yer vermeleri

Yukarıdakilerden hangisi, Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonra sosyal, siyasi ve kültürel hayatında meydana gelen değişikliklerden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. I. Metinlerin içerikleri
II. Kullanılan alfabe
III. Tek tanrı inancı
IV. Nazım birimi
V. İbadet şekilleri

Yukarıdakilerden hangisi İslamiyet'in kabulüyle Türk kültüründe değişime uğramamış bir unsurdur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF XI. - XII. Yüzyıllarda İslamiyet ve Türk Kültürü / İslami Dönemde İlk Dil ve Edebiyat Ürünleri

1. I. Türklerin Müslümanlığı benimsemesiyle birlikte bu dinin etkisiyle yazılmış sanatsal metinler verilmeye başlanmıştır.
II. Uygur alfabesinin de kullanıldığı İslami döneme ait ilk dil ve edebiyat ürünlerinde, zamanla yalnız Arap alfabesi kullanılmaya başlanmıştır.
III. Bu dönem eserleri, ilk Müslüman Türk devleti olan Karahanlılar döneminde verildiğinden Hakaniye lehçesiyle kaleme alınmıştır.
IV. Dinî ve didaktik içerikli bu eserlerde İslam kültür ve uygarlığının etkileri açıktır.
V. Bu dönemde kaleme alınan eserlerde Göktürkçe ve Uygurcanın etkileri hiç yoktur.

Numaralanmış yargılardan hangisi İslami Dönem ilk eserler için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. • İlk siyasetname olarak kabul edilir.
• Türk edebiyatında aruz ölçüsüyle yazılan ilk eserdir.
• Beyit nazım biriminin kullanıldığı ilk Türkçe eserdir.

Bilgileri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atabetü'l Hakâyık
B) Divânü Lugati't Türk
C) Kutadgu Bilig
D) Divân-ı Hikmet
E) Muhakemetü'l Lugateyn

3. Temsil ettiği kavram

- I. Adalet (hukuk, kanun)
II. Mutluluk (saadet)
III. Akıl ve anlayış (zekâ)
IV. Akıbet (hayatın sonu), kanaat

Numaralanmış kavramların Kutadgu Bilig'de karşıladığı isimler aşağıdaki seçeneklerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

I.	II.	III.	IV.
A) Kün Togdı,	Ay Toldı,	Ögdülmiş,	Odgurmuş
B) Kün Togdı,	Odgurmuş,	Ögdülmiş,	Ay Toldı
C) Odgurmuş,	Ögdülmiş,	Ay Toldı,	Kün Togdı
D) Ögdülmiş,	Ay Toldı,	Kün Togdı,	Odgurmuş
E) Ögdülmiş,	Kün Togdı,	Odgurmuş,	Ay Toldı

4. Aşağıdaki eserlerden hangisi şekil özellikleri bakımından İslamiyet öncesi Türk edebiyatının bir devamı niteliğindedir?

- A) Risaletü'n Nushiyye
B) Harname
C) Atebetü'l Hakâyık
D) Kutadgu Bilig
E) Divân-ı Hikmet

5. Anında babası bu Odgurmuş ol
Munı âkıbet tip özüm yörmiş ol

Sevinçin yorıglı ay edgü yigit
Sözümni yava kılma könlün eşit

Katıglan yangılma könilik yolın
Yigitlik yava kılma asgın alın

Kutadgu Bilig'den alınan parçalardan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Nazım biriminin beyitlerle oluşturulduğuna
B) Nazım biçiminin mesnevi olduğuna
C) Günümüzde de kullanılan söz varlıklarına
D) Sadece Türkçe kökenli sözcüklerle yazıldığına
E) Sembolik kavramlara yer verildiğine

6. • Bilginin yararı, bilgisizliğin zararı
• Dili tutmanın yararı ve yolları
• Cömertliğin övülmesi, cimriliğin eleştirilmesi
• Hırsın kötülüğü

Bu duygu ve düşüncelerle yoğrulmuş eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divân-ı Hikmet
B) Atabetü'l Hakâyık
C) Muhakemetü'l Lugateyn
D) Şecere-i Türkî
E) Divânü Lugati't Türk

XI. - XII. Yüzyıllarda İslamiyet ve Türk Kültürü / İslami Dönemde İlk Dil ve Edebiyat Ürünleri

7. Aşağıdakilerden hangisi Atebetü'l Hakâyık için söylenemez?

- A) 12. yüzyılın başlarında Edip Ahmet Yükneki isimli bir bilgin ve din adamı tarafından kaleme alınmıştır.
 B) Ayet ve hadisler yer verilmiştir.
 C) 40 beyit ve 101 dörtlükten oluşmuştur.
 D) Şiirlerin tamamı 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
 E) Bilgili, cömert olmayı öğütleyen bir ahlak kitabıdır.

8. • Kutadgu Bilig
 • Divanü Lugati't Türk
 • Atebetü'l Hakâyık
 • Divan-ı Hikmet

Bu eserlerin Geçiş Dönemi eserleri sayılmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beyit ve aruzla yazılmaları
 B) Hem İslami Dönem Türk Edebiyatı'nın hem de öncesinin özelliklerini taşımaları
 C) İslam sonrası kültürü tanıyıp İslam öncesini yok saymaları
 D) Arapça ve Farsçanın edebî dil kabul edilip kullanılması
 E) Türkçenin verimliliğini ve etkinliğini yitirmiş kabul etmeleri

9. I. İlk ansiklopedik çalışma
 II. İlk siyasetname örneği
 III. İlk nutuk örneği
 IV. İlk tasavvufi eser

Aşağıdakilerden hangisi bu çalışmaları örnekleyen eserlerden eserlerden biri değildir?

- A) Muhakemetü'l Lugateyn
 B) Divanü Lugati't Türk
 C) Kutadgu Bilig
 D) Divan-ı Hikmet
 E) Orhun Abideleri

10.

I.

Dad İspehsalar Beg için bu kitap
 Çıkardım ajunda atı kalsu tip
 Kitabımın körge eşitgen kişi
 Şahımın dua birle yad kalsu tip

II.

Bayat atı birle sözüg başladı
 Törütgen igidgen keçürgen idim

Öküş ögdi birle tümen ming sena
 Ugan bir bayatka angar yok fena

Numaralanmış dizeler, şekil ve içerik yönünden incelendiğinde sırasıyla aşağıdaki hangi eserlere ait olabilir?

I.

- A) Divân-ı Hikmet
 B) Atebetü'l Hakâyık
 C) Kutadgu Bilig
 D) Atebetü'l Hakâyık
 E) Divân-ı Hikmet

II.

- Kutadgu Bilig
 Divân-ı Hikmet
 Atebetü'l Hakâyık
 Kutadgu Bilig
 Atebetü'l Hakâyık

11. Yedi yaşındayken babasının ölümü üzerine yakınları ile Yesi şehrine göç eder. Bu şehirde aldığı eğitimi ilerletmek için Buhara'ya gider. Buhara'da tanıdığı ünlü muhtasavvıf Yusuf Hemedanî'ye bağlanır. Şeyhinin ölümü üzerine ömrünün sonuna dek kalacağı Yesi'ye döner. Burada kurduğu tarikat aracılığıyla İslam dininin, göçebe Türkler arasında yayılıp benimsenmesini sağlar. Halk dili ve zevkiyle söylediği "hikmet"ler, onun geniş halk kitlelerince sevilip efsaneleştirilmesinde önemli rol oynamıştır.

Bu paragrafta hayatı hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edip Ahmet Yükneki
 B) Ahmet Yesevi
 C) Kaşgarlı Mahmut
 D) Ali Şir Nevai
 E) Yusuf Has Hacip

12. Aşağıdakilerden hangisinde eser-yazar eşleştirilmesinde yanlışlık vardır?

- A) Muhakemetü'l Lugateyn, Ali Şir Nevaî
 B) Divanü Lugati't Türk, Kaşgarlı Mahmut
 C) Kutadgu Bilig, Hoca Dehhanî
 D) Divan-ı Hikmet, Ahmet Yesevî
 E) Atebetü'l Hakâyık, Edip Ahmet Yükneki

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
 Soyadı :
 Sınıf :
 NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
 Yanlış :
 Boş :
 Puan :

1. 13. ve 14. yüzyıllarda gelişmeye başlayan Oğuz Türkçesi yazı dili ile dinî-tasavvufî olduğu kadar din dışı konularda da ürünler verilmeye başlanmıştır. Anadolu sahasında din dışı konularda şiir yazan ilk Divan Edebiyatı sanatçısıdır. Alaaddin Keykubat adına 20.000 beyitlik "Selçuklu Şehnâmesi" yazdığı bilinen sanatçının bu eseri günümüze ulaşmamıştır. Divan Edebiyatı'nın ilk sanatçısı kabul edilir.

Bu parçada edebî kişiliği ile ilgili bilgiler verilen sanatçımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca Dehhani B) Yunus Emre
C) Mevlana D) Kadı Burhanettin
E) Seyyid Nesimi

2. Aşkın âşıkla öldürür
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Kafiye ve rediften yararlanılmıştır.
C) İlahi aşk temalı bir şiirdir.
D) Dili süslü ve sanatlıdır.
E) Uyak düzeni aaax şeklindedir.

3. I. Allah aşkını dervişlere sunan kişi; şeyh, mürşit
II. Bütün varlığın tek olması
III. Nefis mertebelerini tamamlayıp kemale ermiş kişi
IV. Nefsini ıslah edip Allah'ın razı olacağı mertebeye ulaşma

Numaralanmış yargılarda aşağıdaki tasavvuf terimlerinden hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Mürit B) İnsanîkâmil
C) Vahdetivücut D) Fenafillah
E) Sâki

4. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki ilk ürünlerinde görülen temalardan değildir?

- A) Sevgi ve hoşgörü B) Çatışma ruhu
C) İlahi aşk D) Beşeri aşk
E) Ahlaki Değerler

5. I. Tasavvufî halk edebiyatının ve ilahî türünün en büyük sanatçısıdır.
II. Eserlerinden Arapça ve Farsçaya hâkim olduğu görülür, buradan güçlü bir medrese eğitimi aldığı anlaşılmaktadır.
III. Şiirlerinde hece ölçüsünün yanında aruz ölçüsünü de kullanmıştır.
IV. Kutadgu Bilig adlı eseri aruz ölçüsü ve mesnevi nazım biçimiyle yazılmış, 573 beyitten oluşmuştur.
V. Oğuz Türkçesinin yalnız konuşma dili olarak kullanıldığı yüzyılda bu dille en güzel şiirlerin söylenebileceğini eserleriyle kanıtlamıştır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi Yunus Emre için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. • Edebiyatımızda tuyuğ nazım şeklinin kurucusu sayılmaktadır.
• Eserlerini Arapça, Farsça ve Türkçe kaleme alan sanatçı Azerî Türkçesini kullanmıştır.
• Kadılık ve vezirlik görevinden sonra Sivas'ta hükümdarlığını ilan edip kendi adına bir devlet kurmuş ve 18 yıl kadar sultanlık yapmıştır.

Bu özellikler aşağıdaki sanatçılarımızdan hangisine aittir?

- A) Aşık Paşa B) Kadı Burhanettin
C) Yunus Emre D) Mevlana
E) Sultan Veled

7. Sanatçılar

- I. Yunus Emre
II. Seyyid Nesimi
III. Hoca Dehhani
IV. Sultan Veled
V. Kaygusuz Abdal

Eserler

- Selçuklu Şehnâmesi
İbtidaname
Budalanâme
Risaletü'n Nushiyye

Yukarıda sanatçı ile eserler arasında eşleştirme yapıldığında hangi sanatçı dışarıda kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri (XIII. - XIV. yy.) / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler

8. I. Bulmuşum Hakk'ı "Enel-Hak" söylerim
Hak benim Hak bendedir Hak söylerim
Tasavvuf inancını yukarıdaki dizelerdeki gibi ce-
sur ve taşkın bir şekilde dile getirmesi sebebiyle
Halep'te derisi yüzülerek idam edilmiştir. (Seyyid
Nesimî)
- II. Mevlana'nın büyük oğludur. İyi bir öğrenim gör-
müş ve kuvvetli bir medrese tahsilinden geçmiştir.
Mevlevîlik tarikatını sistemleştirerek ona bir tarikat
kimliği kazandıran sanatçı, hayatı boyunca bu ta-
rikatı yaymaya çalışmıştır. Farsça ve Türkçe şiirler
kaleme almıştır. (Sultan Veled)
- III. Anadolu'nun Türkleşmesi ve Müslümanlaşmasında
şiirleri ile büyük hizmeti olmuştur. Merkezinde aşk
ve hoşgörü olan ilahileri ile gönüllere girmeyi bilmiş,
tasavvuf yoluyla dinî yaşantıyı Anadolu halkına be-
nimsetmiştir. İlahi türünün en önemli sanatçısıdır.
(Kadı Burhanettin)
- IV. Gezin bir derviş olarak Anadolu'nun birçok yerini
dolaşmıştır. Hayatı hakkında kesin bilgiler yoktur.
Hem hece hem de aruzla şiirler yazan sanatçının
şiirleri dinî, ahlaki, sofiyane ve didaktik özellikler
göstermektedir. Yusuf u Züleyha adlı mesnevisi ile
tanınır. (Şeyyad Hamza)
- V. Feridüddin Attar'ın Mantıku't Tayr adlı eserini
Türkçeye çevirmiştir. Türk dilinin önemsenmeme-
sinden şikâyetçi olmuştur. Yunus Emre'nin etkisinde
kalan sanatçı, hem aruz hem hece ölçüsüyle şiirler
yazmıştır. (Âşık Paşa)

**Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki ilk ürünlerini veren
sanatçılar hakkında numaralanmış açıklamalardan
hangisi yanlıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdakilerden hangisi Mevlana ile ilgili olarak
söylenemez?

- A) Türk ve dünya edebiyatının önde gelen sanatçıların-
dandır.
- B) Tasavvuf düşüncesini hikâyeler yardımıyla anlatma-
ya çalışmıştır.
- C) Arapça, Farsça ve Rumca da bilen sanatçı devrin
edebiyat dili Arapça olduğundan şiirlerini Arapça
yazmıştır.
- D) Tasavvuf düşüncesini ilahî aşkla birleştirip şiir sa-
natıyla ölümsüz hâle getirmiştir.
- E) Din, dil, ırk ve mezhep farkı gözetmeksizin bütün
insanlığa seslenmiş, insanı insan olduğu için
sevmiştir.

10. Pir Sultan Abdal şâhımız
Hakk'a ulaşır yolumuz
On iki imam katarımız
Uyamazsın demedim mi

**Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Dili anlaşılır ve yalındır.
B) Nazım birimi dördlüktür.
C) 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Şiir devriye nazım türüyle yazılmıştır.
E) Lirik bir söyleyişle canlılık kazanmıştır.

11. Su gibi kanumu toprağa kardun
Ne sanursın garîbün kanı yok mu
Cemâl-i hüsnüne mağrûr olursun
Kemâl-i hüsnünün noksânı yok mu

Begüm Dehhâni'ye ölmezden öndin
Topuna irmegün imkânı yok mu

**Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Farsça tamlamalar kullanılmıştır.
B) Ait olduğu şiirin son bölümüdür.
C) Şiir aruz ölçüsüne başarıyla uyarlanmıştır.
D) Kafiye düzeni ba, ca, da ... şeklindedir.
E) Millî nazım birimi kullanılmıştır.

12. Gazelin konu bakımından benzerine, sözlü edebiyatta
--- -, halk edebiyatında ise --- - denir.

**Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden
hangisi getirilmelidir?**

- A) sagu - semai B) koşuk - koşma
C) sagu - koşma D) koşuk - nefes
E) destan - semai

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri (XIII. - XIV. yy.) / Coşku Heyecanı Dile Getiren Metinler

1. Sabreyle gönül dardına dermân ere umma
Can atma oda bî-hude cânân ere umma
Gözün sadefinden nice dürdâne dökersin
Şol dişi güher dudağı mercân ere umma
Gel vasl dilerse ko bu feryâdı ey bülbül
Gül gonce gibi ağzı gülistân ere umma

Bu dizelere bakılarak şiir ile ilgili aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılamaz?

- A) Uyak örgüsüne
B) Nazım birimine
C) Temasına
D) Yazıldığı tarihe
E) Ahenk unsurlarına

2. I.
Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir

II.

Süzme çeşmin gelmesin müjgan müjgan üstüne
Vurma zahm-ı sineme peykan peykan üstüne

Numaralanmış şiir örneklerinin nazım biçimleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I.

- A) Nefes
B) Nutuk
C) Nefes
D) Kaside
E) Nutuk

II.

- İlahi
Gazel
Gazel
İlahi
Nefes

3. Dinî temellere bağlı Halk Edebiyatı nazım şekillerinden ilahilerin Alevi-Bektaşî aşıklaırınca yazılanlarına denir. Konusu genellikle tasavvuftaki vahdetivücd, Alevi-Bektaşî ilkeleri, tarikat kurallarıyla ilgilidir. Dili sade bir Türkçe olan bu nazım biçimi, biçim olarak koşmaya benzer.

Parçada özellikleri verilen nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nefes
B) Tuyuğ
C) Şathiye
D) Devriye
E) Nutuk

4. I. Beng Bade
II. Hadikatü's Süeda
III. Su Kasidesi
IV. Leyla ile Mecnun
V. Risaletü'n Nushiyye

Yukarıda numaralanmış eserlerden hangisi Fuzulî'ye ait değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Karnum açdur karnum açdur karnum aç
Rahmet itgil Tanrı bana kapu aç
Uçmak aşından dilerven bir çanak
Nûr hamîrinden iki üç bazlamaç
Rahmetün çokdur denizdür ey Çalab
Rahmetün eksülmeye sen çok saç

Bu şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye düzeni aa, ba, ca, ... şeklindedir.
B) Mesnevi şeklinde yazılmıştır.
C) Arapça ve Farsça sözcükler de kullanılmıştır.
D) Teşbih ve nida sanatları vardır.
E) Ahenk unsurlarına yer verilmiştir.

6. I.
Benüm bir istegüm vardur Kerim'den
Münkir bilmez evliyânun hâinden
Kaygusuz'am ayrı düşdüm pirimden
Ağlar gelür şahum Abdal Mûsâ'ya

II.

Miskîn Yûnus bîçâreyem
Başdan ayağa yâreyem
Dost ilinden âvâreyem
Gel gör beni aşk neyledi

Aşağıdakilerden hangisi bu şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) Oğuz Türkçesinin özelliklerini yansıtmaktadır.
B) Nazım birimi dördlük, ölçüsü hece ölçüsüdür.
C) Dili kendi dönemine göre ağır, süslü ve sanatlıdır.
D) Her iki şiir tasavvufi düşünceyi tansıtmaktadır.
E) Şairin mahlası bulunduğundan şiirlerin son dördlüğüdür.

Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri (XIII. - XIV. yy.) / Coşku Heyecanı Dile Getiren Metinler

7. I. 13.yy.dan itibaren Oğuz Türkçesi, Arapça ve Farsçanın etkisiyle değişikliğe uğramıştır.
II. Tasavvuf öğretisi eserlerde kendini hissettirir.
III. Edebiyatımızda yüksek zümre edebiyatının başlangıç eserleri verilmiştir.
IV. Ürünler Arap alfabesiyle yazılmış olup tamamen sade bir dil kullanılmıştır.
V. Eserler Anadolu'nun İslamlaşmasına katkı sağlamıştır.

13-14 yy. Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki ilk ürünleri ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. I.
Hâsılım yoh ser-i kûyunda belâdan gayrı
Garazım yoh reh-i aşkında fenâdan gayrı
Ney-i bezm-i gamem ey âh ne bulsan yele ver
Oda yanmış kuru cismimde hevâdan gayrı

- II.
Gökyüzünde İsa ile
Tur dağında Musa ile
Elindeki âsâ ile
Çağırayım Mevlâm seni

Numaralanmış dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. şiir gazel, II. şiir ilahiden alınmıştır.
B) Her iki şiirde de ahenk unsurları bulunmaktadır.
C) İlahinin dili sade, gazelinki ağır ve süslüdür.
D) Her iki şiir de sözlü dönem ürünleridir.
E) I. şiirde uyak düzeni aa, ba, ... II. şiirde ise aaab'dir.

9. Aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisi dili ve nazım birimi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Gazel B) Nefes
C) İlahi D) Şathiye
E) Devriye

10. I. 13. yüzyılda Anadolu'da konuşma dili olarak Arapça ve Farsça, Türkçeden daha etkilidir. ()
II. Türk edebiyatında tasavvuf konusunu esas alan ve bu düşünceyi işleyen bir edebiyat oluşmuştur. ()
III. Hece ölçüsü ve aruz ölçüsü kullanılmıştır. ()
IV. Şiirler didaktik özellik ifade edilerek yazılmıştır. ()
V. Nazım birimi dördlüktür, beyitle yazılmış şiirlere rastlanmaz. ()

Anadolu'daki ilk ürünlerle ilgili yargılardan doğru olanlara (D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	III.	IV.	V.
A)	(Y)	(Y)	(D)	(D)	(Y)
B)	(D)	(Y)	(Y)	(D)	(Y)
C)	(Y)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
D)	(D)	(Y)	(D)	(Y)	(Y)
E)	(Y)	(D)	(D)	(D)	(Y)

11. Şairler

Terimler

Sultan Veled	Tuyuğ
Pir Sultan Abdal	Nefes
Hoca Dehhânî	Mesnevi
Hacı Bayram-ı Veli	Gazel
Kadı Burhanettin	

Şair ve terimler eşleştirildiğinde hangi şairin karşıladığı terim yoktur?

- A) Hacı Bayram-ı Veli
B) Hoca Dehhânî
C) Kadı Burhanettin
D) Pir Sultan Abdal
E) Sultan Veled

12. Aşağıdakilerden hangisi nefes türü için söylenemez?

- A) Nefeslerde Hz. Peygamber, Hz. Ali, ehlibeyit sevgisi ve vahdetivücut gibi konular işlenir.
B) Yunus Emre, Mevlana bu türün önemli isimleridir.
C) Nazım birimi dördlüktür, dördlük sayısı 3-7 arasında değişir.
D) Genellikle hece ölçüsüyle yazılır ve söylenir.
E) Nefesler, Bektaşî tekkelerinde düzenlenen törenlerde özel makamlarla okunur.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. 12-14. yüzyıl Anadolu Oğuz Türkçesinin bütün dil özelliklerini yansıtmadığını yanında içinde yer alan sosyal, tarihî unsurlar bakımından da eşsiz bir eserdir. Oluşturduğu dönemle ilgili aile yapısı, yönetim anlayışı, gelenek ve töreler, inançlar gibi zihniyet unsurları açısından da son derece zengin malzemeler barındırmaktadır.

Bu paragrafta tanıtılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danişmendnâme
B) Battalnâme
C) Dede Korkut Hikâyeleri
D) Cemşîd ü Hurşîd
E) Köroğlu Destanı

2. Bu bakış açısı anlatıcıya büyük bir özgürlük alanı açar. Anlatıcı, anlattığı olayın her türlü ayrıntısını bilme hakkı elde eder, ayrıca kahramanlarının bütün planlarından, zihinlerinden geçenlerden haberdardır. İstedğinde geçmişe dönebileceği gibi, ileride olacakları da bilir.

Bu parçada sözü edilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hâkim bakış açısı
B) Kahraman bakış açısı
C) Gözlemci bakış açısı
D) Zihniyet
E) Yöntem

3. I. Metin ve zihniyet
II. Yapı (olay örgüsü, kişiler, mekân, zaman)
III. Tema
IV. Düzyazı
V. Anlama ve yorumlama

Yukarıdakilerden hangisi anlatmaya bağlı metinleri inceleme yöntemi içerisinde yer almaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Seyyit andan taşra çıktı. Frenk oğlunun elbisesini giymiş (olarak) sürdü, Simbat lâ'inin sarayına geldi. Gördü ki içmiş mest olmuş laflar urur. Eydür:
– Erte aşağı ineyim... Ne Battal koyam ne halifesin koyam! Her kim elime gelirse öldüreyim. Göreyim Battal'ın Tanrısı bana neyle!
Andan mest olup yattı, uyudu. Kullar dağıldı. Seyyit, bir karanlıkça yerde kaldı. Sabreyledi, âlem düşmanlardan boşalınca hemen Allah'a sığınıp Simbat'ın üstüne geldi. Meğer başucunda bir Hindî kılıç vardı, aldı. Dahi, Simbat uyurdu. Hemen lâ'in gözün açıp banlayı eydür:
– Sen kimsin?
Seyyit eyitti:
– Seyyit Battal Gazi'yim... Tez iman getir! Yoksa sen bilirsin!

Battalname'den alınan bu bölümle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatmaya bağlı bir metindir.
B) Karşılıklı konuşmalara yer verilmiştir.
C) Gözlemci bakış açısıyla anlatılmıştır.
D) Dinî motifler kullanılmış olup metin Anadolu'daki İslamlaşmaya örnektir.
E) Eserde kahramanlık öğelerine yer verilmiştir.

5. Aşağıdakilerden hangisi Dede Korkut Hikâyeleri'nde yer almaz?

- A) Duha Koca Oğlu Deli Dumrul Hikâyesi
B) Kanlı Koca Oğlu Kanturalı Hikâyesi
C) Kazılık Koca Oğlu Yegenek Hikâyesi
D) Dirse Han Oğlu Boğaç Han Hikâyesi
E) Köroğlu Ruşen Ali'nin Halk Hikâyesi

6. Divan edebiyatında hikâye anlatma ve dinleme ihtiyacını gideren nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazel B) Mesnevi
C) Şarkı D) Kaside
E) Rubai

Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri XIII.-XIV.YY. / Olay Çevresinde Oluşan Edebî Metinler

7. Boğanın başını kesti. Oğuz beyleri gelip oğlanın başına toplandılar, "Aferin" dediler. Dedem Korkut gelsin, bu oğlana ad koysun, beraberine alıp babasına varsın, babasından oğlana beylik istesin, taht alıversin dediler. Çağırdılar. Dedem Korkut gelir oldu. Oğlanı alıp babasına vardı. Dede Korkut oğlanın babasına söylemiş, görelim hanım ne söylemiş:

Der:

Hey Dirse Han beylik ver bu oğlana
Taht ver erdemlidir
Boynu uzun büyük cins at ver bu oğlana
Biner olsun hünerlidir
Ağıllardan on bin koyun ver bu oğlana
Etlik olsun erdemlidir

Dede Korkut Hikâyeleri'nden alınan bu bölümle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dede Korkut'un bilge kişiliğinden dolayı değer gördüğü
B) Dede Korkut'un bey çocuklarına güzel isimler verdiği
C) Dede Korkut Hikâyeleri'nin manzum, mensur karışık yazıldığı
D) Kitabın yazarı Dede Korkut aynı zamanda hikâye kahramanlarından birisi olduğu
E) Bey çocuklarının bey olabilmesi için olağanüstü yiğitlik göstermesi gerektiği
8. I. Uyak düzeni gazelle aynıdır: aa, ba, ca ...
II. Aşk, tasavvuf, savaş, kahramanlık gibi çeşitli konular işlenir.
III. Divan şiirinde olay ağırlıklı konuların işlendiği bir türdür.
IV. Divan şiirinin en uzun nazım biçimidir.
V. Beyitler arasında anlam bütünlüğü vardır.

Numaralanmış seçeneklerden hangisi mesnevinin özelliklerinden değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. • Cemşid ü Hurşid
• Kutadgu Bilig
• Leylâ vü Mecnûn

Yukarıdaki eserler hangi nazım biçimiyle yazılmıştır?

- A) Kaside B) Gazel
C) Halk hikâyesi D) Mesnevi
E) Destan

10. • Battalname'nin devamı kabul edilir.
• 12. yy'da sözlü olarak şekillenmiş 13. yy'da yazıya geçirilmiştir.
• Anadolu'nun fethinin ve bu fethi gerçekleştiren kahramanların anlatıldığı bir destandır.
• Tarihçiler için kaynak eserlerden sayılmıştır.
• İlk defa Anadolu Selçuklu Sultanı İkinci İzzeddin Keykavus'un emriyle İbn-i Alâ tarafından derlenmiştir.

Bu bilgiler ışığında tanıtılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danişmendnâme B) İskendernâme
C) Dede Korkut Hikâyeleri D) Cemşid ü Hurşid
E) Köroğlu Destanı

11. I. Cemşid ü Hurşid, Ahmedî tarafından İranlı şair Selman-ı Sâvecî'nin 1500 beyitlik eserinin genişletilmiş bir tercümesidir.
II. Çin hükümdarının oğlu Cemşid ile Rum kayserinin kızı Hurşid arasındaki aşk macerasını anlatır.
III. "Mesnevi" nazım biçimiyle yazılmış, yaklaşık beş bin beyitten oluşmuştur.
IV. Cemşid ü Hurşid İslam etkisinde gelişen Türk edebiyatı ürünlerindendir.
V. Türk edebiyatındaki ilk mesnevi örneği kabul edilir.

Yukarıdaki numaralanmış seçeneklerden hangisi Cemşid ü Hurşid için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. I. Divan şiirinde olay ağırlıklı konuların işlendiği nazım şekline kaside denir. ()
II. Dede Korkut Hikâyeleri'nin hem yazarı hem de kahramanı Dede Korkut'tur. ()
III. Danişmendname'de Oğuz Türkçesi kullanılmıştır. ()

Numaralanmış yargılardan doğru olanlara (D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisidir?

	I.	II.	III.
A)	(Y)	(Y)	(D)
B)	(D)	(Y)	(Y)
C)	(Y)	(Y)	(D)
D)	(D)	(Y)	(D)
E)	(Y)	(D)	(Y)

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının 13-14. yüzyıllardaki öğretici metinlerinin özelliklerinden değildir?

- A) Öğretmek, açıklamak ve bilgi vermek amacıyla yazılır.
- B) Öğretici metinlerde genel olarak günlük yaşantılar, hayalî olaylar ve duygusal yönler ele alınır.
- C) Konuyla ilgili düşünceler kısa, özlü bir anlatım ve kesin ifadelerle dile getirilir.
- D) Dil, daha çok göndergesel işleviyle kullanılır.
- E) Amaç öğretmek ve bilgi vermek olduğu için söz sanatlarına pek yer verilmez.

2. Aşağıdakilerden hangisi Türk-İslam edebiyatının bilinen ilk öğretici metnidir?

- A) Mantıku't Tayr
- B) Nasrettin Hoca fıkraları
- C) Dîvân-ı Kebîr
- D) Kutadgu Bilig
- E) Makalat

3. Hacı Bektâş-ı Velî'nin görüş ve düşüncelerini derli toplu olarak ortaya koyan eserdir. Yüzyıllardır okunan bu eser, tasavvuf düşüncesindeki dört ana kapı kabul edilen şeriat, tarikat, marifet ve hakikati ve bu kapılardan geçildikten sonra çıkılacak merdivenler olan kırk makamı konu alır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fütüvvetname
- B) Kutadgu Bilig
- C) Makalat
- D) Danışmendname
- E) Dede Korkut Hikâyeleri

- 4. I. Nasreddin Hoca, bilgin bir kişiliğe sahip olup sözleri bilgece bir derinlik taşır.
- II. Fıkralarında evrensel değerleri değil, sadece içinde yaşadığı toplumun aksaklıklarını işlemiştir.
- III. Eleştirilerinde toplumsal yapıyı çok iyi tanıyan, gözlemleyen bir tutum içerisindedir.
- IV. Fıkralarının kabul görmesi bilgeliğini, tatlı dil ve güler yüzle gösterip bunu zekice yansıttasındandır.
- V. Toplumsal çarpıklıkları eleştirerek doğru olanın adresini gösterir.

Numaralanmış seçeneklerden hangisi Nasrettin Hoca fıkralarının özellikleri arasında değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- 5. • Mantıku't Tayr
- Kutadgu Bilig

Aşağıdakilerden hangisi bu iki eserin ortak özellikleri arasında değildir?

- A) Öğretici metinlerdir.
- B) Alegorik (sembolik) eserlerdir.
- C) Mesnevi tarzıyla yazılmışlardır.
- D) Tasavvuf öğretisini işlemişlerdir.
- E) İlk Türk-İslam eserlerindendir.

6. Eserde kuşların Hüthüt adlı bilge kuşun rehberliğinde yapmış oldukları uzun bir olgunlaşma yolculuğu anlatılır. Olay, başsız kalmanın yanlış olduğuna karar veren kuşların kendilerine padişah bulmak için Kafdağı'nın ardına yaptıkları seyahat boyunca yaşadıkları zorluklar, pek çoğunun seyahatten vazgeçmesi, ölmesi yalnız otuzunun menzile ulaşması biçiminde özetlenebilir.

Bu paragrafta tanıtılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nasrettin Hoca fıkraları
- B) Fütüvvetname
- C) Mantıku't Tayr
- D) Makalat
- E) Danışmendname

Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri XIII.-XIV.YY. / Olay Çevresinde Oluşan Edebî Metinler

7. Şimdi haset, cimrilik, açgözlülük dünya ile ilgili ihtirasları terk etmekle giderilir. Öfke, gıybet, kahkaha ve alay etmek kendini terbiye etmekle giderilir. Bunların hepsi sabırla hayra dönüşür. Kibir şeytandan, tevazu Rahman'dandır. Ne zaman insan kibre kapılsa tevazuunun üstüne göndermek gerek. Haset şeytandan, ilim Rahman'dandır. İnsan ne zaman hasede, kıskanma hastalığına yakalansa ilmi onun üzerine göndermek gerek. Cimrilik şeytandan, cömertlik Rahman'dandır. İnsan ne zaman cimri hâle gelse cömertliği onun üstüne göndermek gerekir.

Makalat'tan alınan bu bölümle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Olay örgüsüne bağlı kişi, yer ve zaman unsurları kullanılmıştır.
B) Dil göndergesel işleviyle kullanılmıştır.
C) Bilgi ve öğüt vermek amaçlı oluşturulmuş bir metindir.
D) Genel insanlık hâllerinden yola çıkarak olumlu-olumsuz hâller yansıtılmıştır.
E) Sade, anlaşılır bir dil ve kısa cümleler kullanılmıştır.

8. I. Verilen bilgiler, yapılan açıklamalar örneklerle, tanımlarla pekiştirilir.
II. Geniş halk kitlelerine yönelik anlaşılmayı esas alan metinlerdir.
III. Gereksiz söz tekrarına; ses akışını bozan, söylenmesi güç ses ve kelimelere yer verilmez.
IV. Gerçeklikle ilişkisi sanatsal metinlerden farklıdır.
V. Düşünceler ayrıntılı, abartılı bir anlatım ve kesin olmayan ifadelerle dile getirilir.

Numaralanmış seçeneklerden hangisi öğretici metinlerin özelliklerinden değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdaki eserlerden hangisi 13.-14. yy.da oluşturulan öğretici metinlerden değildir?

- A) Mantıku't Tayr
B) Danişmendname
C) Müntehab-ı Şifa
D) Kitab-ı Siyer-i Nebi
E) Fütüvvetname

10. "... Andan Âmine Hâtûn eydür: "Bana oğlan doğmak hâleti hâsıl oldu. Susadım. Su diledüm. Bir cevherden ıbrık birle bana su sundılar." dir. "Kardan ak, şekerden şirin. Aldum, içdüm." dir. "Andan sonra bir ak kuş kanadı birle arhamı sığadı." dir. "Ol dem içinde Resûl-i Rabbü'l-Âlemîn vücûda geldi." didi. Âmine Hâtûn eydür: "Gözümden perde götürildi. Gördüm Mekke şehrinin nûr içinde gark olmuş. Hava yüzini ferîşteler tutmuş. Ben aklımı dirdüm..."

Bu bölüm 13-14. yy.da oluşturulan metinlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Müntehab-ı Şifa
B) Mantıku't Tayr
C) Kitab-ı Siyer-i Nebi
D) Fütüvvetname
E) Danişmendname

11. "... Encîr hâr u ratbdur. Bedeni semürdür, tabîatı yumşadur, öksürüğe eyüdü, balgamı bişürür, safrâyı arturur. Çok yemek giciyik eyler ve ıssı mizâclı kişilere sıtma götürür. Islâhı ekşi nesneler iledür ammâ yubûseti giderür ve susuzluğu keser ve bevl yolını arıdur. Taze vaktında olsa akreb sokduğu yere vursalar hoş eder. Kurusu vaktında dahi hem yeyeler hem akreb urduğu yere vuralar mazarratın giderür..."

Bu metin aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Müntehab-ı Şifâ
B) Mantıku't Tayr
C) Fütüvvetname
D) Kitab-ı Siyer-i Nebi
E) Danişmendname

12. Aşağıdakilerden hangisi Hacı Bektaş-ı Veli için söylenemez?

- A) Bektaşî tarikatının kurucusu olup Bektaşilik anlayışının sevilip yaygınlaşmasını sağlamıştır.
B) Makalat en önemli eseri olup eserde sade, anlaşılır bir dil kullanmıştır.
C) Tasavvuf öğretisiyle insanları hakikate ulaştırmayı amaçlamıştır.
D) Hoca Ahmet Yesevî'ye örnek olmuş ona rehberlik etmiştir.
E) Nefes nazım şekliyle duygu ve düşüncelerini yaymıştır.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. Aşağıdakilerden hangisi divan şiirinin oluşmasına imkân veren zihniyet arasında yer almaz?

- A) Türklerin İslam'la tanışıp kültür açısından etkileşim kurması
- B) Türklerce kabul görülen İslam inancının kaynaklarına inilmesi
- C) Arap ve Fars edebiyatıyla tanışıp beğenme ve örnekler oluşturma isteği
- D) Tüm şairlerin bağımsız bir biçimde divan şiirini üstün kabul görme duygusu
- E) Medreselerde görülen eğitimle süslü, sanatlı ve ağır bir dilin oluşması

2. I. Hoca Dehhanı
II. Bağdatlı Ruhi
III. Fuzuli
IV. Taşlıcalı Yahya
V. Ahmet Paşa

Numaralanmış isimlerden hangisi divan edebiyatının ilk sanatçısıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatının özelliklerinden değildir?

- A) Medrese eğitimi görmüş şehirli aydınlara seslenen bir edebiyattır.
- B) Konu, tema ve türler yönünden belli kalıplar içinde kalmıştır.
- C) Sanatkârane bir anlatım kullanılmıştır.
- D) Şiirde biçimsel kusursuzluk değil, anlamın açık olması büyük önem taşımaktadır.
- E) Konu bütünlüğü olmadığından şiirlere genellikle özel bir ad konmamıştır.

4. • Gazel
• Kaside
• Mesnevi
• Kıt'a

Yukarıdaki nazım şekillerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aynı uyak düzenine sahip olmaları
- B) Nazım birimlerinin beyit olması
- C) Hece ölçüsüyle oluşturulmaları
- D) Soyut, felsefi konuları işlemeleri
- E) Birim sayılarının eşit olması

5. Aşağıdakilerden hangisi gazelin özelliklerinden biri değildir?

- A) Aşk, kadın, şarap konuları işlenir.
- B) Arap edebiyatından alınan bir nazım şeklidir.
- C) Hecelerin uzun veya kısa, kapalı ya da açık oluşuna dayalı aruz ölçüsüyle yazılır.
- D) Nazım birimi beyittir, beyit sayısı 5-15 arasında değişir.
- E) Uyak düzeni: aa, bb, cc, dd, ee... şeklindedir.

6. Bütün beyitleri aynı konuyu işleyen, beyitleri arasında konu birliği olan gazellere - - - - gazel, bütün beyitleri aynı güzellikte olan gazellere ise - - - - gazel denir. Bazı gazelerde iç kafiye yer verilir. Dize ortaları uyaklı olan, ortadan ikiye bölünüp dörtlük yapılabilecek şekilde yazılan gazellere - - - - gazel denir.

Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) yek-âhenk, yek-âvaz, musammat
- B) yek-âhenk, musammat, yek-âvaz
- C) yek-âvaz, musammat, yek-âhenk
- D) musammat, yek-âhenk, yek-âvaz
- E) yek-âvaz, yek-âhenk, musammat

Divan Şiiri

7. Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan muradım şem'i yanmaz mı

Kamu bîmârına cânan deva-yı derd eder ihsan
Niçin kılmaz bana derman beni bîmâr sanmaz mı

Fuzuli rind ü şeydadır hemîşe halka rûsvâdır
Sorun kim bu ne sevdadır bu sevdadan usanmaz mı

Gazelden alınmış bu dizelerle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yanlıştır?

- A) Gazelin matla ve makta beyitleri bulunmaktadır.
B) Söz sanatlarından yararlanılmıştır.
C) İslam öncesi şiir geleneğini yansıtır.
D) Nazım birimi beyittir.
E) "mı" soru edatıyla istifham sanatı oluşturulmuştur.

8. I. Tevhit: Allah'ın birliğini ve yüceliğini anlatan şiirlerdir.
II. Münacat: Allah'a karşı yapılan yalvarış ve yakarışları anlatan şiirlerdir.
III. Naat: Hz. Muhammed'i övmek için yazılan şiirlerdir.
IV. Mersiye: Bir kimsenin ölümü üzerine duyulan üzüntü ve acıyı dile getirmek için yazılan şiirlerdir.
V. Fahriye: Bir kimseyi (devlet veya din büyüğü) övmek için yazılan şiirlerdir.

Numaralanmış seçeneklerden hangisinde terim ve onu karşılayan tanımda yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatı için kullanılan isimlerden değildir?

- A) Havas edebiyatı
B) Yüksek zümre edebiyatı
C) Klasik edebiyat
D) Saray edebiyatı
E) Salon edebiyatı

10. • Sanatçılar, Arap ve İran edebiyat geleneklerinden esinlenmişlerdir.
• İslamiyet'in etkisinde oluşan bir edebiyattır.
• İlk örnekleri 13. yüzyılda görülen bu edebiyat, varlığını 19. yüzyılın ortalarına kadar sürdürmüştür.

Özellikleri verilen edebî dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazılı edebiyat
B) Divan edebiyatı
C) Halk edebiyatı
D) Servetifünun edebiyatı
E) Fecriati edebiyatı

11. Aşağıdakilerden hangisi kaside nazım şekli için söylenemez?

- A) Genellikle bir din veya devlet büyüğünü övmek için yazılan şiirlerdir.
B) Sözlü Dönem Edebiyatı'ndan alınan bir nazım şeklidir.
C) Aruz ölçüsünün çeşitli kalıplarıyla yazılır.
D) Nazım birimi beyittir ve beyit sayısı 33-99 arasında değişir.
E) Nesip bölümünde işlenen konuya göre ya da redif, kafiyesine göre adlandırılır.

12. Aşağıdakilerden hangisi gazel ile kaside arasındaki ortak özelliklerden biri değildir?

- A) Uyak düzenleri birbirinin aynısıdır: aa, ba, ca...
B) Her ikisinde de aruz ölçüsü kullanılır.
C) Her iki nazım şeklinin beyit sayıları eşittir.
D) Bağlı oldukları şiir gelenekleri aynıdır.
E) Ahenk öğeleri benzerlik gösterir.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. **Sanatçılar**
Süleyman Çelebi
Şeyh Galib
Yusuf Has Hacib
Şeyhî
Fuzuli
- Mesneviler**
Hüsn ü Aşk
Leyla vü Mecnun
Vesiletü'n-Necat
Kutadgu Bilig
- Sanatçılar ile mesneviler eşleştirildiğinde hangi sanatçı dışta kalır?**

- A) Süleyman Çelebi
B) Şeyh Galib
C) Yusuf Has Hacib
D) Şeyhî
E) Fuzuli

2. Har-ı miskîn ider iken seyrân
Kaldı görüp sığırları hayrân

Ne yular derdi ne gam-ı palan
Ne yük altında hasta vü nalan

Bu dizeler hangi nazım şekline alınmıştır?

- A) Şarkı
B) Gazel
C) Mesnevi
D) Müstezat
E) Kaside

3. **Terciibentle terkibibent arasındaki fark aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

- A) Vasıta beyitlerinin her bendin sonunda aynen tekrarlanıp tekrarlanmaması
B) Yaşamdan ve talihten şikâyet; felsefi düşünceler, dini, tasavvufi konular ve toplumsal yergilerin işlenmesi
C) En az beş, en fazla on beş bentten oluşması ve her bendin beş ila on beyitten oluşması
D) Uyak düzeninin farklı olması
E) Kullanılan ölçünün farklılık göstermesi

4. Hakan-ı Osmani-neseb kim münderic zatında heb
İslam-ı faruk-ı Arab ikbal-i perviz-i Acem
- Sultan Murad-ı kamuran efser-dih ü kişver-sitan
Hem padişah hem kahraman sahib-kıran-ı Cem-haşem
- Kasideden alınmış bu bölümler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Hakan-ı Osmani, Sultan Murad gibi sözcüklerden kasidenin methiye bölümünden alındığı anlaşılır.
B) Beyitlerde oldukça süslü, ağır bir dil kullanılmıştır.
C) İçerikten çok biçim ve söyleyişe önem verilmiştir.
D) Farsça tamlamalar görülmektedir.
E) Şekil özelliklerine bakıldığında şiirin ölçüsünün serbest olduğu söylenebilir.

5. I. **Leyla vü Mecnun:** Türk edebiyatının bu konuda yazılmış en başarılı ve en ünlü mesnevisidir. Aşk ve gözyaşının Kays adlı genci Mecnun'a çevirmesinin, beşerî aşktan ilahî aşka geçişte yaşananların anlatıldığı başarılı bir mesnevidir.
- II. **Heft Cam/Sakiname:** Alegorik bir dille kaleme alınan mistik mesnevidir. Farsça yazılan bu eserde şarap, sarhoş ediciliği yönüyle aşka benzetilir ve olay bu sarhoş edici etkinin etrafında şekillenir. Eserde dile getirilen aşk, beşerî değil ilahî bir aşktır.
- III. **Beng ü Bade:** Mensur ve manzum parçaların, toplandığı hiciv eseridir. Divan edebiyatının hiciv türündeki en önemli eseridir.
- IV. **Hadikatü's Süeda:** Hz. Hüseyin'in Kerbela'da şehit edilmesini anlatan mensur bir eserdir.
- V. **Şikâyetnâme:** Türk edebiyatının edebî dille yazılmış ilk mektubu olan eserde, kendisine bağlanan dokuz akçelik maaşı alamayan Fuzûlî, Nişancı Celalzade Mustafa Çelebi'ye şikâyetini dile getirmiştir.

Fuzuli'ye ait yukarıdaki numaralanmış eserlerden hangisinin açıklaması yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Divan Şiiri

6. I. İran (Fars) edebiyatından alınmıştır, aruz ölçüsüyle yazılır.
II. Tek dördlükten oluşur, uyak düzeni aaxa şeklindedir. Bu yönüyle tuyuğ ve mâniye benzer.
III. Dünya görüşü, felsefi ve tasavvufi düşünceler, madî ve manevî aşk gibi çeşitli konular özlü biçimde işlenir.
IV. Rubai nazım şeklinin en tanınmış şairi İranlı Ömer Hayyam'dır.
V. Türk edebiyatında Fuzuli, Hoca Dehhani rubailerıyla tanınmış şairlerdir.

Numaralanmış cümlelerden hangisi rubai için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. **Terimler** **Nazım Şekilleri**
I. Nakarat Mesnevi
II. Vasıta beyti Kaside
III. Ziyade mısra Şarkı
IV. Mersiye Müstezat
V. Harnâme

Yukarıdaki terimler ile nazım şekilleri eşleştirilirse terimlerden hangisinin karşılığı olmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Rubai

Ol dem ki tecelliyât-ı aşk itti zuhûr
Kıldı dil-i bi-kararı fevvere-i nûr
Şol âteş-i aşka düşmüşem der ben kim
Bir lem'asına tahammül itmez bin Tûr

Günümüz Türkçesiyle

Aşkın eserleri ortaya çıktığında,
Kararsız gönlü o nurun fışkiyesi kıldı.
Öyle bir aşk ateşine düşmüşüm ki
Bir pırıltısına bin Tûr dayanamaz.

Bu dördlüğe bakıldığında aşağıdakilerden hangisi rubai türü için söylenemez?

- A) Sade, anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
B) Farsça tamlamalara yer verilmiştir.
C) Şiirin uyak düzeni aaxa biçimindedir.
D) Teması itibarıyla aşk işlenmiştir.
E) Tur Dağı ile ilgili kıssaya göndermede bulunularak telmih sanatı yapılmıştır.

9. Aşağıdakilerden hangisi tuyuğ türünün özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Türklerin divan şiirine kazandırdığı nazım şekillerindendir.
B) Aruzun sadece "failatün failatün failün" kalıbıyla yazılır.
C) Rubaide olduğu gibi düşünce ağırlıklı konular işlenir.
D) Uyak düzeni rubai ve mâniye benzer.
E) Türk edebiyatında Yahya Kemal Beyatlı, en çok tuyuğ yazmış şairdir.

10. • Fuzuli
• Nedim
• Kadı Burhanettin
• Nefi

Bu şairler ile aşağıdaki nazım biçimleri eşleştirilirse hangisinin terimin karşılığı olmaz?

- A) Rubai B) Şarkı
C) Tuyuğ D) Gazel
E) Kaside

11. Aşağıdakilerden hangisi şarkı türünün genel özelliklerinden biri değildir?

- A) Halk edebiyatındaki türkünün karşılığıdır.
B) Kuruluşu ve kafiye düzeni yönüyle mesneviye benzer.
C) Bestelenmek için yazıldığından fazla uzun değildir.
D) Dördlüklerle ve aruz ölçüsüyle oluşturulur.
E) Diğer divan şiirlerine göre dili genelde daha sadedir.

12. Aşağıdakilerin hangisinde tümüyle divan şiirinin nazım şekilleri bir arada verilmiştir?

- A) Rubai - şathiye - kaside - mesnevi
B) Tuyuğ - rubai - kaside - gazel
C) Devriye - kaside - murabba - şarkı
D) Terkibibent - müstezat - semai - mesnevi
E) Mesnevi - semai - tuyuğ - müstezat

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. I. Sanatçılar, şiirin son beytinde ya da bendinde mahlas adı verilen takma isimler kullanmışlardır.
II. Anlatımdan çok konu önemlidir, nasıl söylendiği değil ne anlatıldığı önemsenmiştir.
III. Bireyselliğin ön planda olduğu bir edebiyattır.
IV. Aşk açısından duyulan mutluluk şiirlerin genel temalarındandır.
V. Dil ağır ve ağıdalıdır; Arapça ve Farsça sözcüklerin yoğun olarak kullanıldığı şiirlerin anlaşılması zordur.

Divan edebiyatı ile ilgili inceleme yapan bir edebiyat tarihçisi numaralanmış özelliklerden hangisini dikkate almaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. I. Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat'ın takdirini kazanmış ve sultan tarafından bir "Selçuklu Şehnamesi" yazmakla görevlendirilmiştir. Şairin, Farsça olarak 20.000 beyitlik Selçuklu Şehnamesi yazdığı, ancak bu eserin günümüzde ele geçmediği söylenmektedir. Anadolu'da divan şiirinin din dışı konularda şiirler yazan bilinen ilk şairi - - - - olarak bilinir.
II. Divan şiiri sosyal ve kültürel koşulların değişmesi nedeniyle 19. yüzyıldan itibaren gücünü hızla yitirmeye başlamıştır. Divan şiirinin son büyük temsilcisi de XVIII. yüzyıl şairi - - - - kabul edilir.

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

I.

II.

A) Fuzuli	Nedim
B) Hoca Dehhani	Şeyh Galip
C) Mevlana	Yunus Emre
D) Nef'i	Nabi
E) Âşık Paşa	SultanVelet

3. Aşağıdaki türlerden hangileri mesnevi türünün günümüz edebiyatındaki karşılığıdır?

- A) Halk hikâyesi- Destan
B) Manzum hikâye- Roman
C) Hikâye-Destan
D) Roman- Halk hikâyesi
E) Roman- Hikâye

4. • Şairlerin kendilerini övmek için yazdıkları şiirlerdir.
• Divan şairleri, bu nazım türünde şiirlerini ve şairliklerini övmüşlerdir.
• Ünlü divan şairi Nef'i bu türle tanınır.

Bilgisi verilen kaside nazım şeklinin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mersiye B) Methiye C) Hicviye
D) Fahriye E) Münacat

5. I. Döneminde "Sultanu's-Şuarâ" unvanını almış, kendisinden sonra yaşayan şairlerce de divan edebiyatının en büyük şairi kabul edilmiştir.
II. Genellikle din dışı konuları işlemiştir. Şiirlerinde beşerî aşkı konu edinmiştir. İstanbul'un canlı tabiat manzaralarını şiirlerine yansıtmıştır.
III. Şiirlerinde İstanbul Türkçesini sade, pürüzsüz bir şekilde başarıyla kullanan sanatçı, şekil bakımından kusursuz eserler meydana getirmiştir (Mahallileşme akımının izleri görülür.). Aruz ölçüsü ve söz sanatlarını kullanmada oldukça başarılıdır.
IV. Şiiri, "söz ipliğine inciler dizmek" şeklinde ifade eden sanatçı "rindâne gazel" tarzının üstadıdır. Daha çok gazel şairi olarak bilinir.
V. Kanunî daha Bağdat'tan ayrılmadan kendisine maaş bağlanacağına dair söz verilmiş fakat sonradan bu maaş günlük dokuz akçe gibi onun azımsadığı bir miktardan ibaret kalmış, bunun üzerine şair ünlü "Şikâyetnâme"sini kaleme alarak memnuniyetsizliğini dile getirmiştir.

Divan şiirinin önemli gazel şairlerinden Bâkî ile ilgili yukarıda numaralanmış açıklamalardan hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdakilerden hangisi rubai ve tuyuğun ortak özellikleri arasında yer almaz?

- A) Nazım şeklinin tek dörtlükten oluşması
B) Her iki türün en başarılı örneklerinin Nedim tarafından verilmesi
C) İşlediği konular bakımından genellikle felsefi temaların işlenmesi
D) Divan şiiri geleneği ile oluşturulması
E) Aruz ölçüsünün kullanılması

Divan Şiiri

7. Divan edebiyatında kimi kavramları dolaylı anlatmak için kullanılan kalıplaşmış, her şair tarafından ortak kullanılan nükteli ve sanatlı sözlere - - - - denir. Keman (kaş), ok (kirpik) gibi...

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) teşbih B) nazım C) mazmun
D) nesir E) nakarat

8. **Halk edebiyatı** **Divan edebiyatı**

- I. Ağıt ...
II. Taşlama ...

Yukarıdaki halk edebiyatı türlerinin divan edebiyatındaki karşılıklarına sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

I. **II.**

- A) Sagu Şarkı
B) Mersiye Hicviye
C) Methiye Tegazzül
D) Münacat Naat
E) Girizgâh Fahriye

9. I. Nefî yeter davayı ko dünya ile gavgayı ko
Efleke istiğnayı ko hake yüzün sür la-cerem
(Nefî yeter, artık kavgayı terk et. Dünya ile çekişmeyi de bırak. Feleğe aldırmazmış gibi görünmekten de vazgeç. Tam bir teslimiyetle yüzünü toprağa sür.)
II. Kaldur elin eyle dua buldı kasiden intiha
Şimdi du'a etmek sana hem müstehabdur hem ehem
(Elini kaldır ve dua et. Artık kasiden sona erdi. Dua etmek senin için hem güzel hem de gereklidir.)

Kasideden alınan bu bölümler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. beyitteki şiir taç beyitten alınmıştır.
B) Verilen birimlerin kafiye düzeni... ba, ca, ... şeklindedir.
C) II. beyit kasidenin "dua" bölümünden alınmıştır.
D) Divan şiiri geleneğiyle yazılmış olup ölçüsü aruz ölçüsüdür.
E) Bu tür şiirlerin İslam öncesi edebiyattaki karşılığına koşuk denir.

10. Mahzûn oluruz kaçan ki dilşâd olsak
Vîrân kalırız eğer ki âbâd olsak
Ol mûrg-i cefâ-perver-i aşkız biz kim
Dâma düşeriz kafesten âzâd olsak

Günümüz Türkçesiyle;

(Ne zaman gönlümüz neşelense yine hemen mahzun oluruz. Eğer bayındır ve şen olsak yine sonunda yıkılır, viran hâle geliriz. Biz aşkın cefa çeken kuşuyuz; kafesten kurtulsak, bu sefer tuzağa tutulup avlanırsınız.)

Yukarıdaki şiir için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirde yalnızca şekil özellikleri önemsenmiştir.
B) Şiirde "olsak" kelimeleri redif, "-âd" sesleri zengin uyaktır.
C) Şiirde işlenen tema, aşk derdinden kurtulmanın imkânsızlığıdır.
D) Şiirde mahzun-dilşad, viran-âbâd, dama düşmek-âzâd olmak kelimeleri ile tezat sanatı yapılmıştır.
E) Aşk derdine yakalananlar, kafesten kaçsa bile tuzağa yakalanmış kuşa benzetilmiştir.

11. • Övgülerinde çok abartılı olan şair, gördüğü hatalar ve küçüklükler karşısında da aynı derecede hicvedicidir.
• En yüksek makamdakiler bile onun hicivlerinden kurtulamamış, bu durum onun ölümüne neden olmuştur.
• Şiir diline yeni bir ahenk ve musiki kazandırmıştır; bu nedenle şiirlerinde zengin bir musiki, düşünce ve bilgiyle yoğrulmuş sanatlı bir ifade vardır.
• Anlamda açıklığa önem veren sanatçı, sözü kusursuz söylemeye özen göstermiş ve bunda başarılı olmuştur.
• Siham-ı Kaza adlı eserinde babası dahil sadrazamları, vezirleri, bütün devlet büyüklerini, şairleri, kısaca devrin ismi duyulmuş birçok ünlü kişisini hicvetmiştir.

Burada hakkında bilgi verilen divan edebiyatı sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nefî B) Baki
C) Fuzuli D) Nedim
E) Nâbi

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

1. I. Divan edebiyatı üründür.
II. Beyitlerle oluşturulur.
III. Türklerin divan edebiyatına kazandırdığı bir türdür.
IV. Aşk ve eğlence gibi konular işlenir.
V. Vasıta beyti birimleri birbirine bağlar.

Numaralanmış seçeneklerden hangileri şarkı nazım şekli için söylenemez?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) III. ve V.

2. Aşağıdakilerden hangisi Nedim için söylenemez?

- A) Şiirinde zevk, neşe ve coşkunluk vardır; üzüntü, acı ve kederi şiirine sokmamıştır.
B) Tasavvufla ilgilenmiş ve kimi eserlerinde tasavvuf konusuna değinmiştir.
C) İstanbul'u bütün canlılığıyla anlatan, İstanbul âşığı bir şairdir.
D) Şarkı nazım şeklinin en başarılı isimlerindendir.
E) Mahallîleşme akımının önde gelen temsilcilerindendir.

3. Kalbim yine üzgün seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
Üzgün ve kırılmış gibi en ince yerinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden

Senden boşalan bağrıma gözyaşları dolmuş
Gördüm ki yazın bastığımız otları solmuş
Son demde bu mevsim gibi benzim de kül olmuş
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden

Bu şarkı örneğinden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden" dizeleri nakarat olmuştur.
B) "Kalp" kelimesi ile mecazımürsel sanatı yapılmıştır.
C) Şiirde kavuşulmayan sevgiliye özlem teması, hüznünlü bir anlatımla dile getirilmiştir.
D) Dörtlük nazım birimi ve aruz ölçüsü kullanılmıştır.
E) Divan şiirindeki örneklerine göre daha süslü, sanatlı bir dille yazılmıştır.

4. Aşağıdakilerden hangisi dörder dizeli bentlerle yazılan divan edebiyatı nazım biçimlerinden değildir?

- A) Muhammes B) Murabba C) Şarkı
D) Rubai E) Tuyuğ

5. I. Özellikle felsefi konular ve aşk olmak üzere her konuda yazılabilen divan şiiri nazım şeklidir.
II. Dörder dizelik bentlerden oluşan nazım şekli olup tıpkı şarkılar gibi bestelenmek amacıyla yazılır.
III. Uyak düzeni "aaaa, bbba, ccca..." şeklindedir.
IV. Bazı murabbalarda birinci dörtlüğün son dizesi, diğer dörtlüklerde tekrar eder yani nakarat şeklindedir.
V. Övgü, yergilerde; dinî ve öğretici konularda yazılan murabbalar çoğunlukla 4-5 dörtlükten oluşur.

Yukarıda murabba ile ilgili verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve V.
D) III. ve IV. E) III. ve V.

6. Mersiyeler bir kaside türü olmasına rağmen Kanuni Sultan Süleyman'ın ölümü üzerine Bakî tarafından kaleme alınan ve Türk edebiyatının en ünlü şiirlerinden biri olan "Kanuni Mersiyesi" farklı bir nazım biçimiyle yazılmıştır.

Yukarıda sözü edilen eser, aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisiyle yazılmıştır?

- A) Mesnevi B) Terkiibent C) Murabba
D) Muhammes E) Gazel

7. Ey hayâlün halveti nakd-ı revânum mahzeni
Gözyaşı olur revân her dem hayâl itsem seni
Lutf umup senden ser-i kuyunda tutdum meskeni
Gel gözüm nûru Fuzûlî tek çok ağılatma meni
İncinmez mi hâtırun munca figânımdan menüm

Bu dizeler hangi nazım şekliyle yazılmıştır?

- A) Rubai B) Muhammes C) Terkiib-i bent
D) Terciibent E) Müstezat

Divan Şiiri

8. I. Bentlerle kurulan uzun bir nazım şeklidir. ()
 II. Her bent, sayısı 5 ile 15 arasında değişen beyitlerden oluşur. ()
 III. Her bendin son beytine "nakarat" denir, bu beyit, her bendin sonunda değişir ve bentten ayrı olarak kendi mısraları arasında uyaklanır. ()
 IV. Terkibibentlerde genellikle, talihten ve hayattan şikâyetler; dinî, felsefî, tasavvufî düşünceler, yergi niteliğinde eleştiriler işlenir. ()
 V. Divan şiirinde terkibibentleriyle ünlü şair Bağdatlı Rûhî'dir, ayrıca Tanzimat sanatçısı Ziya Paşa da yine terkibibendiyle adından söz ettirmiştir. ()

Terkibibentle ilgili yukarıda numaralanmış yargılardan doğru olanlara(D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisidir?

	I.	II.	III.	IV.	V.
A)	(Y)	(D)	(Y)	(D)	(Y)
B)	(D)	(Y)	(Y)	(Y)	(D)
C)	(Y)	(D)	(D)	(Y)	(D)
D)	(D)	(Y)	(Y)	(D)	(D)
E)	(D)	(D)	(Y)	(D)	(D)

9. Sanman bizi kim şîre-i engür ile mestüz
 Biz ehl-i harâbâtınız mest-i elestüz
 Ter-dâmen olanlar bizi âlûde sanur lîk
 Biz mâil-i bûs-ı leb-i câm u kef-i destüz
 Sadrın gözedüp neyleyelüm bezm-i cihanım
 Pây-ı hum-ı meydûr yerimüz bade-perestüz

Mâil değilüz kimsenün âzârına amma
 Hâtır-şiken-i zâhid-i peymâne-şikestüz

Şiir, dili ve yapısı bakımından aşağıdaki şiir geleneklerinden hangisine aittir?

- A) Sözlü edebiyat geleneği
 B) Halk edebiyatı geleneği
 C) Divan edebiyatı geleneği
 D) Tanzimat Edebiyatı geleneği
 E) Cumhuriyet Edebiyatı geleneği

10. Aşağıdaki şairlerden hangisi divan edebiyatında eser vermemiştir?

- A) Yusuf Has Hacib
 B) Enderunlu Vasıf
 C) Baki
 D) Nabi
 E) Nedim

11. I. Saçma ey göz eşkten gönlümdeki odlare su
 Kim bu denlû dutuşan odlara kılmaz çâre su,
 II. Âb-gündür günbed-i devvâr rengi bilmezem
 Yâ muhîr olmuş gözümde günbed-i devvâre su

Günümüz Türkçesiyle

- I. Ey göz! Gönlümdeki ateşlere gözyaşından su saçma ki bu kadar tutuşan ateşlere su fayda vermez.
 II. Şu dönen gök kubbenin rengi su rengi midir yoksa gözyaşlarım mı şu dönen gök kubbeyi kaplamıştır, bilemem.

Bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Nazım birimi beyittir.
 B) Uyak düzeni gazele benzemektedir.
 C) I. birimde su ve ateş sözcükleri tezat sanatını oluşturmaktadır.
 D) Şiirdeki "su" sözcüğü tam kafiye oluşturur.
 E) II. birim mübalağa sanatına örnektir.

12. • Halk edebiyatına ait söyleyişlerle divan edebiyatı söyleyişinin kaynaşmasından doğan bir harekettir.
 • İstanbul; yaşayışı, zevk ve eğlencesi, dil ve anlatım özellikleriyle her yönden şiire dâhil olmuştur.
 • Divan şiirinin soyut dünyası yerine, günlük yaşamı yansıtan somut konulara yer verilmiştir.
 • İran etkisindeki divan şiiri, yerli bir şiir zevkine kavuşmuştur.
 • Bu akımın etkisiyle Nedim hece ölçüsüyle türkû yazmıştır.

Hakkında bilgi verilen divan edebiyatı akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mahallîleşme akımı
 B) Türkibasit
 C) Sebkihindi
 D) Hikemî (hakimâne) tarz
 E) Millî Edebiyat akımı

Adı :
 Soyadı :
 Sınıf :
 NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
 Yanlış :
 Boş :
 Puan :

1. Aşağıdakilerden hangisi halk şiirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Sözlü bir edebiyattır, ağızdan ağıza, nesilden nesile sözlü yolla ulaşmıştır.
- B) Şiirler müzik eşliğinde yazıya aktararak söylenmiştir.
- C) Nazım birimi dördlüktür ancak çok az da olsa türkülerde ve ninnilerde üçlü, beşli söyleyişler görülür.
- D) Hece ölçüsü hemen bütün şiirlerde kullanılmış; hecenin yedili, sekizli, on birli kalıpları tercih edilmiştir.
- E) Kafiye daha çok kulağa seslenir, genellikle yarım uyak kullanılmıştır.

2. Kayalar karda kaldı
Bülbüller zârda kaldı
Gönlüm kapısı kitli
Anahtar yârda kaldı

Aşağıdakilerden hangisinin bu şiirle divan şiiri için ortak olduğu söylenebilir?

- A) Dili açık, sade ve yalındır.
- B) Ahenk unsurları (kafiye, redif, ölçü) bulunmaktadır.
- C) Bütün güzelliği değil, parça güzelliği önemlidir.
- D) "Sanat için sanat" anlayışı hâkimdir.
- E) Anlaşılması zor söz sanatları kullanılmıştır.

3. I. Divan şiirinde aruz ölçüsü kullanılmıştır.
Anonim şiirde hece ölçüsü kullanılmıştır.
II. Divan şiirinde ana nazım birimi beyittir.
Anonim şiirde dördlükler kullanılmıştır.
III. Divan şiirinde yarım kafiye tercih edilir.
Anonim şiirde zengin kafiye tercih edilir.
IV. Divan şiirinde ahenkli söyleyiş ve redif vardır.
Anonim şiirde ahenkli söyleyiş ve redif vardır.
V. Divan şiirinde dil ve anlatım süslü ve sanatlıdır.
Anonim şiirde dil ve anlatım sadedir.

Divan şiiri ile anonim şiir arasındaki karşılaştırmada aşağıdaki seçeneklerden hangisi söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Aşağıdaki temalardan hangisi zihniyet açısından halk şiirinde görülmez?

- A) Ayrılık acısı
- B) Sevgiliye özlem
- C) Felsefi kavram
- D) Memleket sevgisi
- E) Ölüm duygusu

5. Halk tarafından uzun dönemler sonunda oluşturulmuştur. Tek dördlükten oluşan bu şiirlerde özellikle aşk, özlem gibi konular işlenir. Bir ilk söyleyeni vardır ama zamanla ilk söyleyen unutulmuş ve halkın beğenisinde yaşamaya başlamış olan bu eserler, zamanla derlenerek yazıya aktarılmıştır.

Bu parçada tanıtılan nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mânî B) Koşma C) Semai
- D) Varsağı E) Destan

6. Ürün

Terim

- Tekerleme
- Ninni
- Ağıt
- Türkü
- Mânî
- Kavuştak
- Kesik
- Uyku ezgisi
- Sagu

Anonim ürünlerle karşıladıkları terimler eşleştirilirse hangisi dışarıda kalır?

- A) Tekerleme B) Ninni C) Ağıt
- D) Türkü E) Mânî

Anonim Halk Şiiri

7. Aşağıdakilerden hangisi halk şiirinin genel özellikleri arasında yer alır?

- A) "Sanat için sanat" ve "söz güzelliği" amaçlandığından konu geri plandadır.
 B) Genellikle aşk, şarap, eğlence gibi tema ve konular işlenir.
 C) Konular somut olarak ele alınır, gerçek hayat sahnelerine yer verilebilir.
 D) Şiir ağırlıklı bir yer tutar; bütün güzelliği değil, parça güzelliği önemlidir.
 E) Yabancı dil kurallarıyla ve yabancı sözcüklerle yüklü bir dil kullanılır.

8. Anonim halk şiirinde ölen kişinin ardından duyulan acıyı ve üzüntüyü dile getirmek, onun üstün yanlarını anlatmak için yazılan şiirlerin genel adına ----, Divan edebiyatındaki karşılığına ----, İslamiyet öncesi Türk edebiyatındaki karşılığına da ---- denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) ağıt, mersiye, sagu
 B) mersiye, ağıt, sagu
 C) ağıt, sagu, mersiye
 D) mersiye, sagu, ağıt
 E) sagu, mersiye, ağıt

9. • Ezgilerine göre
 • Konularına göre
 • Yapılarına göre

Bu şekilde sınıflandırılması olan nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşma
 B) Ninni
 C) Türkü
 D) Semai
 E) Ağıt

10. Çocuğun ya da bebeğin uyumasını sağlamak amacıyla ya da ağlmasının durması için, sade bir dille ve hece ölçüsüne göre bazen de ölçüye dikkat etmeden, ezgili olarak söylenen ürünlerdir. Söyleyeni belli olmayan bu ürünlerde kavuştak bölümleri yer alır.

Yukarıdaki açıklamalara uygun anonim şiir örneği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mâni
 B) Türkü
 C) Ağıt
 D) Tekerleme
 E) Ninni

11. Uzaktan seçilmiyor
 Gönüldür geçilmiyor
 Gönül bir top ibrişim
 Dolaşmış açılmıyor

Aşağıdakilerin hangisi bu dördlüğün özelliklerinden biri değildir?

- A) Dilinin sade, yalın ve açık olması
 B) 7'li hece ölçüsüyle yazılması
 C) Beyitlerle yazılmış olması
 D) Uyak düzeninin 'aaba' olması
 E) Ahenk unsurları içermesi

12. Anonim şiir; yapı, tema, dil ve anlatım, zihniyet açısından aşağıdaki dönemlerden hangisinin devamıdır?

- A) Sözlü edebiyat
 B) Yazılı edebiyat
 C) Divan edebiyatı
 D) Tanzimat Edebiyatı
 E) Millî Edebiyat

Adı :
 Soyadı :
 Sınıf :
 NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
 Yanlış :
 Boş :
 Puan :

1. I. Anonim halk edebiyatı, halkın ortak ürünü kabul edilen sözlü ve yazılı eserleri kapsar.
II. Halk öyküleri, türküler, mâniler, atasözleri, bilmece-ler, seyirlik halk oyunları (karagöz, ortaoyunu, med-dah), anonim halk edebiyatı kapsamına girer.
III. Halk ozanları anonim ürünlerin saklayıcısı, taşıyıcısı gibi görevler yaparlar.
IV. Anonim şiire meraklı kimseler de bu ürünleri “tezki-re” adı verilen uzun defterlere yazmışlardır.
V. Anonim halk edebiyatı örnekleri belli bir ezgiyle söy-lenir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangisinde anonim halk edebiyatıyla ilgili yanlış bir bilgi veril-miştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdakilerden hangisi anonim halk şiirinin oluş-masına imkân sağlayan zihniyetle ilgili değildir?**

- A) Sanatsal kaygılardan uzak; aşk, ayrılık gibi bireysel konular işlenir.
B) Halk kendi yaşam gerçeğini, en iyi yine kendi diliyle anlatabilir; dil süsten, özentiden uzak, anlaşılır ve yalındır.
C) Anonim halk şiiri ürünleri, ağızdan ağıza dolaşan ürünlerdir, bu yüzden ilk doğdukları anda-ki biçimleri ve özleri zamana ve yöreye göre değişe-bilir.
D) Şiirlerdeki tema, konu ve duygu, söylendiği dönemin zihniyetini yansıtır çünkü bu ürünler toplumsal ya-şamla iç içedir.
E) Osmanlı Devleti döneminde şehirlerde sarayın ya da devlet yönetiminin çevresinde yaşayan aydın zümrenin etkisiyle ortaya çıkmıştır.

3. **Aşağıdakilerden hangisi konularına göre türküler arasında yer almaz?**

- A) Çocuk Türküleri
B) Doğa Türküleri
C) Usullü Türküler
D) Aşk Türküleri
E) Kahramanlık Türküleri

4. Atlıyı attan indiren
Mazlumu tahta bindiren
Ahı acıyı dindiren
Helimoğlu'm yatar şimdi

Bu ağıt örneğinin yapısı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirde tunç kafiye kullanılmıştır.
B) Nazım birimi dördlüktür.
C) 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.
E) Şiirin kafiye düzeni aaab'dir.

5. Yârim İstanbul'u mesken mi tuttun
Gördün güzelleri beni unuttun
Sılaya gelmeye yemin mi ettin

Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı

Yukarıdaki türkünün yapısı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üçer dizelik bent ve ikişer dizelik kavuştak bölümün-den oluşmuştur.
B) 6+5=11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Uyak düzeni aaa bb şeklindedir.
D) İlk bentte görülen kafiye tam kafiye-dir.
E) Kavuştak bölümünde sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.

6. Kar yağıyor inceden
Gül açılır goncadan
Ben yâri kıskanırım
Yerdeki karıncadan

Bu mâninin dize sayısı ve uyak düzenine göre türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yedekli mâni B) Düz mâni
C) Karşılıklı mâni D) Ayaklı mâni
E) Kesik mâni

Anonim Halk Şiiri

7. İlbahara yaz derler
Güzel söze naz derler
Kime derdim söylesem
Bu dert sana az derler
Kendin ettin kendine
Yana yana gez derler

Bu yedekli mânî örneğinden aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Eleştirel bir yaklaşım söz konusudur.
B) Yaşanılan durumun sebebi âşığın kendisidir.
C) Âşık, içinde bulunduğu durumdan memnun değildir.
D) Âşık, çevresindeki kişilerden aşkı için destek görmektedir.
E) Sevgiliye söylenen güzel söz beğenilmemektedir.

8. • Ürünlerin ilk söyleyenleri zamanla unutulmuştur.
• Sözlü bir şiir geleneğidir; bu nedenle ürünler, söylen-
dikleri dönemin ve yörenin dil özelliklerini taşır.
• Yalın bir halk dili kullanılmıştır.
• Ezgiyle iç içe olan bu ürünler hece ölçüsüyle söylen-
miştir.
• Ürünler, halkın mizah anlayışını, keskin zekâsını, de-
ğer yargılarını yansıtır.

**Yukarıda dil ve anlatım özellikleri verilen edebî dö-
nem aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Sözlü edebiyat
B) Yazılı edebiyat
C) Anonim halk edebiyatı
D) Âşık edebiyatı
E) Tekke edebiyatı

9. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde anonim halk edebiyatının ürünleri verilmiştir?

- A) Mânî, türkû, tuyuğ, tekerleme
B) Ağıt, sagu, türkû, mânî
C) Türkû, mânî, ağıt, tuyuğ
D) Ninni, tekerleme, sagu, mânî
E) Türkû, mânî, ağıt, ninni

10. Şu dağlar olmasaydı
Çiçeği solmasaydı
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı

**Yukarıdaki şiirin ahenk unsurları için aşağıdakiler-
den hangisi söylenemez?**

- A) "İ" harfleriyle aliterasyon yapılmıştır.
B) "ol" sesleriyle tam kafiye oluşmuştur.
C) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.
D) 7'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
E) Şiirin kafiye düzeni aaba'dır.

11. Başı bölük bölük dumanlı dağlar
Duman eylenir mi kar olmayınca
Bana derler güzel gönlünü eyle
Gönül eylenir mi yar olmayınca

Dağlar yakışığı kar olmayınca
Eller yakışığı yar olmayınca

**Bu türkû nazım şeklinin ahenk unsurları, yapı ve
zihniyeti için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Cinaslı kafiye örneklerine yer verilmiştir.
B) Bent ve kavuştak bölümünden oluşmaktadır.
C) Sözcük hâlinde redif kullanılmıştır.
D) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
E) Ayrılık acısının âşığa acı, üzüntü vermesi dile geti-
rilmiştir.

12. Vay vay demeye geldim
Kaymak yemeye geldim
Meramım kaymak değil
Yâri görmeye geldim

**Bir mâniden alınan bu şiirin dil ve anlatım özellikle-
ri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Halkın kendi doğal diliyle üretildiği için Arapça, Farsça etkisi pek yoktur.
B) Bu şiirin en güçlü yanlarından biri imge dünyasını kuran mazmunlar sisteminin olmasıdır.
C) Yalın, akıcı bir anlatımın egemen olduğu bir şiirdir.
D) Doğdukları andaki biçimleri ve özleri zamana ve yöreye göre değişebilir.
E) Ezgiyle iç içe olan bu ürünler hece ölçüsüyle ve dörtlük nazım birimiyle söylenmiştir.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Âşık Tarzı Halk Şiiri - 1

1. I. "Âşık" veya "ozan" denilen kişilerin saz eşliğinde söylediği şiirlerden oluşur.
II. Şiirlerde yarım ve cinaslı uyak kullanılır.
III. Başlıca nazım biçimleri mânî, türkû, ninni ve ağıttır.
IV. Halkın konuştuğu yalın bir dil kullanılır.
V. Hece ölçüsünün 8'li ve 11'li kalıplarına ağırlık verilmiştir.

Yukarıdakilerden hangisi âşık tarzı halk şiiri için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. I.
Ey Ömer kalmışım ben bu hasrette
Diyar-ı gurbette şam-ı zulmette
Hep iller işrette zevk u sohbette
Ben bir mekân bulmaz oldum ağlarım

II.
Ömer'in geçti serinden
Vefa gelmez dilberinden
Bu güzellik defterinden
Bir gün olur silinirsin

Bu dördlüklerden hareketle Âşık Ömer'in fikrî ve edebî yönüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirlerinde aşk, gurbet, sevgiliden şikâyet gibi konuları işlemiştir.
B) Arapça, Farsça sözcük ve tamlamalar kullanmıştır.
C) Bütün şiirlerini aruz ölçüsüyle oluşturmuştur.
D) Divan şiiriyle halk şiirini kaynaştıran bir şairdir.
E) Koşma ve semai nazım şekillerini kullanmıştır.

3. Âşık edebiyatı nazım şekillerinden biridir. On birli hece ölçüsüyle söylenir. En az üç, en fazla altı dördlükten oluşur. Şair son dördlükte mahlasını söyler. Uyak düzeni "abab/cccb/dddb..." şeklindedir. İlk dördlük "aaab" ya da "xaxa" şeklinde de uyaklanabilir. Aşk, sevgili, doğa, ölüm, ayrılık, kahramanlık gibi konular işlenir.

Bu parçada sözü edilen nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mânî B) Koşma C) Semai
D) Varsağı E) Destan

4. Bir vakte erdi ki bizim günümüz
Yiğit belli değil, mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor
Deva belli değil, dert belli değil

Bu dördlkle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zengin kafiye ve redif kullanılmıştır.
B) Satirik nitelik taşıyan bir şiirdir.
C) Bir koşmanın ilk dördlüğüdür.
D) 6+5 duraklı 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
E) Kafiye örgüsü "abab" şeklindedir.

5. Bre ağalar bre beyler
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Dolmadan bir dem sürelim

Aman hey Allah'ım aman
Ne aman bilir ne zaman
Üstümüzde çayır çemen
Bitmeden bir dem sürelim

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım şekli varsağıdır.
B) Kafiye örgüsü "xaxa, bbba" şeklindedir.
C) Anonim halk edebiyatına ait bir şiirdir.
D) İlk dördlükte yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
E) Yaşamın kıymetini bilmek gerektiği vurgulanmıştır.

6. Âşık tarzı halk şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım birimi dördlüktür.
B) Şiirler, işlenen konulara göre koçaklama, güzelleme, taşlama, ağıt gibi adlar alır.
C) Sevgili için "ördek başlı, mercan dişli, selvi boylu" gibi kalıplaşmış ifadeler kullanılır.
D) Başlıca nazım biçimleri koşma, semai, varsağı ve destandır.
E) Kulak için kafiye anlayışı yerine, göz için kafiye anlayışı vardır.

Âşık Tarzı Halk Şiiri - 1

7. I. Ruhsatim eyledim senin de medhin
Al yanaktan bir buse ver himmetin
Yüz bin sarraf gelse bilmez kıymetin
Ahiri dünyaya değer gözlerin
- II. Benden selam olsun Bolu beyine
Çıkıp şu dağlara yaslanmalıdır
Ok gıcirtısından kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir
- III. Âlemi ta'n eder yanına varsan
Seni de yanıltır mesele sorsan
Bir cim çıkmaz eğer karnını yarsan
Camiye gelir de erkân beğenmez
- IV. Benim yârim bana küsmüş
Zülfünü gerdana dökmüş
Muhabbeti benden kesmiş
Seilmeyi seilmeyi

Numaralanmış dördlükler içinde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Güzelleme B) Taşlama
C) Semai D) Ağıt
E) Koçaklama

8. I.
Her sabah, her sabah seyran gezerken
Iras geldim selvi boylu fidana
Top top olmuş kirpikleri bölünmüş
Hoş benzettim samur kaşlar kemana

- II.
Ağlayı ağlayı düştüm yollara
Karışayım boz bulanık sellere
Adı sanı bilinmedik illere
Gitmeyince gönül yârdan ayrılmaz

Aşağıdakilerden hangisi, numaralanmış şiirlerin ortak özelliği değildir?

- A) Çapraz uyak kullanılması
B) 11'li hece ölçüsüyle oluşturulması
C) Kafiye ve rediften yararlanılması
D) Lirik nitelik taşıması
E) Nazım şekillerinin koşma olması

9. Aşağıdakilerden hangisi halk edebiyatı geleneğiyle oluşturulmamıştır?

- A) Çıktım yücesine seyran eyledim
Yâr ile gezdiğim yerler perişan
Firkat geldi devreyleyip ağladım
Bir ben değil cümle âlem perişan
- B) Geceler girer düşüme
Başım erişmez yaşıma
Buyruk değilim başıma
Bir beyin kuluyum şimdi
- C) Bahar oldu düştük dile
Sen de efgan eyle bülbül
Har elinden gonca güle
Şikâyetin söyle bülbül
- D) Bu şehirden gidiyorum
Gömerek geceyi içime
Sabahın hüznünü beklemeden
Gidiyorum bu şehirden
- E) Gönülden gönüle yol gider derler
Onu sürmeye bir hoşça can gerek
Doğru söyle yiğit işin doğrusun
Hilebaz olamaz yiğit bön gerek

10. Evlerinin önü çardak
Elif'in elinde bardak
Sanki yeşil başlı ördek
Yüzer Elif Elif diye

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sade bir dil kullanılmıştır.
B) Zengin kafiye vardır.
C) Nazım şekli semaidir.
D) Kafiye örgüsü "aaab" şeklindedir.
E) Nazım türü güzellemedir.

11. Aşağıdakilerden hangisi, halk şairlerinin özelliklerinden biridir?

- A) Âşıklık geleneğinden beslenirler.
B) Medrese eğitimi almışlardır.
C) Genellikle şehir hayatını benimserler.
D) Hem hece hem de aruzla yazarlar.
E) Doğaçlama şiir söyleyemezler.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Âşık Tarzı Halk Şiiri - 2

1. Ala gözlerini sevdiğim dilber
Şu gelip geçtiğin yollar öğünsün
Kadir Mevlam seni öğmüş yaratmış
Kısmeti olduğun kullar öğünsün

Huri melek var mı senin soyunda
Ah u zarım kaldı uzun boyunda
Kadir gecesinde bayram ayında
Üstüne gölg'olan dallar öğünsün

Bu şiirden hareketle âşık tarzı halk şiirindeki aşk anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sevgili, uğruna can verilecek aşkın tamamlandığını, bunu yapmayanların eksiklerini kabullenmeleri gerektiğini vurgular.
B) Anlatılan sevgili; soyut, yaşamayan, görülmeyen bir güzeldir ve hemen hemen bütün şiirlerde aynı özellikleri ile yer alır.
C) Âşık, gerçek güzelin ve güzelliğin peşindedir, bu yüzden gerçek güzelleri ve onlar için çektiği acıları anlatır.
D) Aşklar platonik, sevgili vefasız ve zalimdir; âşık olan kişi ise her zaman bahtsızdır.
E) Sevgilinin vefasızlığı, sevenin sevdiğine kavuşmasına engeldir ve bu kavuşamama durumu, aşkı daha da yüceltmıştır.

2. Halk şiiri ve şairleriyle ilgili inceleme yapan bir edebiyat tarihçisi için aşağıdakilerden hangisi temel kaynaktır?

- A) Mecelle
C) Şikâyetname
E) Münşeât

- B) Tezkire
D) Cönk

3. Halk şairleri, sözlü geleneği yaşatan ve günümüze kadar bu şiirlerin gelmesini sağlayan kişilerdir. Sözlü ürünlerin günümüze ulaşmasını sağlayan halk şairleri, kendi şiirleri dışında başka şairlerin şiirlerini de ezberleyerek edebiyatımıza katkı sağlamışlardır.

Bu parçaya göre halk şairlerinin sözlü ürünlerle ilgili katkısı aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?

- A) Kalıcılık
C) Evrensellik
E) Nesnellik
B) Özgünlük
D) Objektiflik

4. Avşar boyuna mensup olan şair; Çukurova, Toroslar, Güney ve Orta Anadolu'yu dolaşmıştır. Asıl adı Veli'dir. Çukurova yöresinde yerleşik hayata geçmeyi kabul etmeyerek devlete başkaldıran konargöçer Türkmen aşiretlerinin sözcülüğünü yapmıştır. Şiirlerinde göçerlik koşullarını, döneminde Orta Anadolu'da hüküm süren aşiret kavgalarını ve aşiretlerin Osmanlı ile savaşlarını yansıtır. Dili, Anadolu Türkmen boylarının kullandığı halk Türkçesidir. Koçaklamalarında dili sert, doğa şiirlerinde ise duyguludur. Şiirlerinin tamamını hece ölçüsüyle yazmıştır. Şiirlerinde divan edebiyatı etkisi görülmez.

Bu parçada sözü edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erzurumlu Emrah
B) Dadaloğlu
C) Karacaoğlu
D) Köroğlu
E) Kayıkçı Kul Mustafa

5. Köroğlu, ünü Kafkaslardan Rumeli'ye kadar bütün Osmanlı ülkesine yayılan bir saz şairidir. Koçaklamalarıyla tanınır. Yiğitliğin ve haksızlığa karşı dik duruşun simgesi olmuştur. Divan şiirinden ve tasavvufîten hiç etkilenmemiş, şiirlerini hece ölçüsüyle söylemiştir. Şiirlerinin teması yiğitlik, kahramanlık ve savaş olan sanatçının dili oldukça sadedir.

Bu parçaya göre aşağıdaki dörtlüklerden hangisi Köroğlu'na ait değildir?

- A) Sen dev olsan güreşirim
Aslan olsan uğraşırım
İşte geldim dövüşürüm
Seni tutar al giderim
B) Senin gibi yiğit gelmez cihana
Bir dahi doğurmaz doğuran ana
Öyle kılıç vursam fena düşmana
Düşman kılıç ile uslanmalıdır
C) Ödleklele hoş değildir aramız
Teke tek düşmana varmak töremiz
Muhanete saldırmayız yaramız
Yarayı kendimiz saranlardanız
D) Koç yiğitler belli olur zatından
Kötü yuvarlanır düşer atından
Arap at hışmından er heybetinden
Yiğit ölür şanı kalır meydanda
E) İnsanoğlu şu dünyaya aldanma
Fani dünya hiç kimseye kalmadı
İskender deryadan aldı haracı
Geçti devir o sultana kalmadı

Âşık Tarzı Halk Şiiri - 2

6. I. şiir

Ne yanar kimse bana âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapım bâd-ı sabâdan gayrı

Bezm-i aşk içre Fuzuli nice âh eylemeyem
Ne temettu bulunur bende sadâdan gayrı

II. şiir

Karac'oğlan der ki kondum göçülmez
Acıdır ecel şerbeti içilmez
Üç derdim var birbirinden seçilmez
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

III. şiir

Zeynep bu güzellik var mı soyunda
Elvan elvan güller biter bağında
Arife gününde bayram ayında

Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Beş köyün içinde şanlı Zeynebim

IV. şiir

Ne tuhaftır Ali Rıza ile
Ahmet'in hikâyesi
Birisi köyde oturur
Birisi şehirde
Ve her sabah
Şehirdeki köye gider
Köydeki şehire

Bu şiirlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) I. şiir, divan şiiri geleneğiyle yazılmıştır.
B) I. ve III. şiirlerin kim tarafından yazıldığı belli değildir.
C) II. şiir âşık tarzı halk şiiri geleneğiyle oluşturulmuştur.
D) II. şiir koşma, III. şiir türkü nazım şekliyle oluşturulmuştur.
E) IV. şiir modern şiir örneğidir.

7. • Duru bir Türkçesi ve akıcı bir üslubu vardır ancak nazım tekniği kusurludur.
• Şiirlerinde divan şiirinin etkisi görülmez.
• En önemli şiiri "Genç Osman Destanı"dır.

Yukarıda özellikleri verilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koroğlu
B) Karacaoğlan
C) Kayıkçı Kul Mustafa
D) Âşık Ömer
E) Dadaloğlu

8. I. Halk şiirinin en güçlü saz şairlerinden biridir. ()
II. Aşk, ayrılık, gurbet işlediği ana temalardır. ()
III. Doğa, onun şiirlerinin en önemli temasıdır; doğayı sevgisiyle eş tutar. ()
IV. Süslü, sanatlı ve ağır bir dil kullanır. ()
V. Divan ve tekke şiirinden etkilenmiştir. ()

Karacaoğlan ile ilgili numaralanmış yargılardan doğru olanlara (D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	III.	IV.	V.
A)	(D)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
B)	(D)	(Y)	(D)	(D)	(Y)
C)	(D)	(D)	(D)	(Y)	(D)
D)	(D)	(Y)	(Y)	(D)	(D)
E)	(Y)	(D)	(D)	(Y)	(Y)

9. I. "Bre, hey, behey" gibi ünlemlere yer verilir.
II. Dörtlük sayısı yüzü bulan örnekleri vardır.
III. Ölçü, uyak düzeni ve dörtlük sayısı yönünden se-mai ile benzerlik gösterir.
IV. Savaş, kahramanlık, doğal afetler, toplumsal yergi, gülünç olaylar gibi konular işlenir.
V. Anonim halk şiiri nazım şekillerinden biridir.

Yukarıdakilerden hangileri âşık edebiyatı nazım şekillerinden destanın özellikleridir?

- A) I. ve II.
B) I. ve IV.
C) II. ve III.
D) II. ve IV.
E) III. ve V.

10. Aşağıdakilerden hangisi kalem şairlerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Divan şairlerine özenerek onlar gibi şiir yazmayı amaçlamışlardır.
B) Edebî sanatlara sıkça başvurmuşlar, Arapça-Farsça sözcükler kullanmışlardır.
C) Tekkelerde ya da medreselerde yetiştikleri için okuma yazma bilirler.
D) Hem aruz hem de hece ölçüsünü kullanmışlardır.
E) Şiirlerinde köy kültürünü ve köylülerin duyarlılıklarını anlatmışlardır.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri - 1

1. Edep gerekdür ere
Ta yolu doğru vara
Edepsüz olma yire
Var edep öğren edep

“Nutuk” nazım türünden alınan bu dördlük aşağıdaki şiir türlerinden hangisinin özelliklerini taşımaktadır?

- A) Lirik B) Epik
C) Satirik D) Didaktik
E) Dramatik

2. Yunus okur diller ile
Ol kumru bülbüller ile
Hakkı seven kullar ile
Çağırayım Mevla'm seni

Yunus Emre'ye ait bu dördlük, 8'li hece ölçüsüyle oluşturulduğu için ---- nazım şeklidir. Konu olarak Allah aşkını dile getirdiği için de ---- nazım türündedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) semai – ilahi
B) semai – nefes
C) koşma – ilahi
D) koşma – şathiye
E) semai – nutuk

3. Mecnun oluban yürürüm
Ol yâri düşte görürüm
Uyanıp melul olurum
Gel gör beni aşk neyledi

Bir ilahiden alınan bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Telmih sanatı vardır.
B) Redif kullanılmıştır.
C) Hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
D) Dinî-tasavvufî halk şiiri geleneğine bağlıdır.
E) Ait olduğu ilahinin son dördlüğüdür.

4. Aşağıdakilerden hangisi, dinî-tasavvufî Türk şiiri geleneğine bağlı kalarak eser oluşturmuş şairlerden biri değildir?

- A) Mevlana B) Yunus Emre
C) Hacı Bektaş-ı Veli D) Kaygusuz Abdal
E) Pir Sultan Abdal

5. I
Ben hocama kul olmuşum
Üstattan öğüt almışım
Ben kanadım bağlamışım
Çözebilirsen gel beri

II
Yol odur ki doğru vara
Göz odur ki Hakk'ı göre
Er odur ki alçak dura
Yüceden bakan göz değil

III
Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim sevillelim
Dünya kimseye kalmaz

Bu şiirlerden de hareketle dinî-tasavvufî Türk şiirinin oluşmasına imkân sağlayan zihniyetle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Usta-çırak ilişkisine benzer bir etkileşim söz konusudur.
B) Şiir, sanatsal bir uğraş olarak görülür.
C) Kaynak olarak İslam inancına dayanır.
D) Saygı, sevgi, doğruluk, alçakgönüllülük ve hoşgörü gibi değerlerden beslenir.
E) Tasavvuf düşüncesinin izlerini taşır.

6. Denizleri yarattın sen kapaksız
Suları yürüttün elsiz ayaksız
Yerleri temelsiz göğü dayaksız
Durdurursun acep iskâncı mısın

Tasavvuf edebiyatında mizahi nitelikteki şiirlere ---- denir. Görünüşte saçma sanılan bu sözlerin, yorumlandığında tasavvufî ilgili türlü kavramlara değindiği anlaşılar. Bu tür şiirlere genellikle Bektaşî şairlerinde rastlanır.

Verilen şiirden hareketle bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) nefes B) nutuk
C) şathiye D) ilahi
E) devriye

Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri - 1

7. Gökyüzünde İsa ile
Tur dağında Musa ile
Elimdeki asa ile
Çağırayım Mevla'm seni

Bu dörtlükte, çoğu insan tarafından bilinen bir olay hatırlatılarak ---- sanatı yapılmıştır.

Verilen şiiirden hareketle bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) teşbih B) telmih
C) hüsnütalil D) tevriye
E) irsalimesel

8. Bu dünyaya verme gönül
Dünya sana kalır değil
Dünya seven dost katına
Yüz ağıyla varır değil

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Teşbih sanatından yararlanılmıştır.
B) Çapraz uyak örgüsü kullanılmıştır.
C) Dünyaya bağlanmamak gerektiği anlatılmıştır.
D) Aruz ölçüsünün kısa bir kalıbıyla oluşturulmuştur.
E) Tam uyak kullanılmıştır.

9. I
Hak'tan bana nazar oldu
Hak kapısın açar oldum
Girdim Hakk'ın haznesine
Dürr ü gevher saçar oldum

II
Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni

Aşağıdakilerden hangisi, Yunus Emre'ye ait farklı şiirlerden alınan bu dörtlüklerin ortak özelliği değildir?

- A) Nazım birimleri aynıdır.
B) 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Dinî-tasavvufî Türk şiiri geleneğiyle oluşturulmuştur.
D) Sade bir dil kullanılmıştır.
E) Tezat sanatına başvurulmuştur.

10. Evvel tevhit sürer mürşit dilinden
Erişir canına fazlı Hüda'nın
Kurtulursun emarenin elinden
Erişir canına fazlı Hüda'nın

İkincide verir lafzatullahı
Onda keşfederler sıfatullahı
Hasenat yeter der eder günahı
Erişir canına fazlı Hüda'nın

Bu dörtlükler, tarikata yeni giren dervişlere öğüt vermek, tarikat adabını öğretmek ve çeşitli konularda onları bilgilendirmek için söylenmiştir.

Buna göre yukarıdaki şiirin nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deme B) Devriye
C) Nutuk D) Şathiye
E) Nefes

11. Şu fena mülküne çok gelip gittim
Yağmur olup yağdım ot olup bittim
Urum diyarını ben irşad ettim
Horasan'dan gelen Bektaş idim ben

Kâinatın ve insanın Allah'tan gelip tekrar Allah'a döndüğünü anlatan bir şiirden alınan bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
B) Nazım türü devriyedir.
C) Redif kullanılmıştır.
D) Düz uyak örgüsü vardır.
E) Sanat yapmak amacıyla oluşturulmuştur.

12. Allah'a dua etmek ve en büyük aşkın Allah aşkı olduğunu belirtmek amacıyla yazılmış, makamla okunan, Allah sevgisiyle insan sevgisini bütünleştiren dinî-tasavvufî Türk şiiri nazım türüdür. Herhangi bir tarikatın izini taşımaksızın Allah'ı öven bu şiirin edebiyatımızdaki en önemli şairi Yunus Emre'dir. Divan şiirindeki tevhit ve münacatın halk edebiyatındaki karşılığıdır.

Bu parçada sözü edilen dinî-tasavvufî Türk şiiri nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nutuk B) Devriye
C) Deme D) İlahi
E) Nefes

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri - 2

1. Arayı arayı bulsam izini
İzinin tozuna sürsem yüzümü
Hak nasip eylese görsem yüzünü
Ya Muhammed canım arzular seni
...
Yunus senin medhin eder dillerde
Sevilirsin bütün bu gönüllerde
Ağlayı ağlayı gurbet ellerde
Ya Muhammed canım arzular seni

Dinî-tasavvufî Türk şiirine ait bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Peygamber sevgisi dile getirilmiştir.
B) Aruz ölçüsü kullanılmıştır.
C) Dili sade ve anlaşılırdır.
D) Nazım birimi olarak dördlük kullanılmıştır.
E) Döneminin dil ve anlatım özelliklerini yansıtır.

2. Derviş Himmet senden evvel gelenler
Kimisi kul kimi sultan olanlar
Dünya benim mülküm deyip yelenler
Ecel camın içti haberin var mı

Bu dördlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
B) Bir şiirin son dördlüğüdür.
C) Epik nitelik taşımaktadır.
D) 11'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
E) Düz kafiye örgüsü kullanılmıştır.

3. Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söylerler ne bir haber verirler

Kiminin başında biter ağaçlar
Kiminin başında sararır otlar
Kimi masum, kimi güzel yiğitler
Ne söylerler ne bir haber verirler

Bu dördlüklerin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya hayatının geçiciliği
B) İnsanîkâmil olmanın zorluğu
C) Allah aşkının büyüklüğü
D) Allah'la bütünleşme arzusu
E) Tarikatların önemli kuralları

4. I
Bülbül eder zar ü efgan
Aşk oduna yandı bu can
Benim gönülcüğüm heman
Hak'tan geldi Hakk'a gider

II
Gel Hakk'a olma asi
Ta gide gönlün pası
Dört kitabın ma'nisi
Var edep öğren edep

III
Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol sen
Öyle mazlum yolda kalsa hemdem ol sen
Mahşer günü dergâhına mahrem ol sen
Ben sen diyen kimselerden geçtim işte

Bu dördlüklerden hareketle aşağıdakilerden hangisi dinî-tasavvufî Türk şiirinin yazılış amaçlarından biri değildir?

- A) Halka doğru yol göstermek
B) Allah aşkını dile getirmek
C) Tasavvuf düşüncesini benimsetmek
D) Güzel ahlak değerlerini ön plana çıkarmak
E) Sanat yapma becerisini ortaya koymak

5. "Vahdetivücut, insanîkâmil, ilahî aşk, şathiye" gibi **anahtar sözcükleri verilen edebiyat aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Dinî-tasavvufî halk edebiyatı
B) Divan edebiyatı
C) Anonim halk edebiyatı
D) Servetifünun edebiyatı
E) Âşık edebiyatı

6. XIII. yüzyılda yaşamış ünlü Türk-İslam mutasavvıfıdır. Yaşamı hakkında geniş ve ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Doğum ve ölüm tarihlerinde belirsizlik vardır. Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli rol oynayan, insanların hayatına şekil veren bir halk lideridir. Sevgi, hoşgörü ve tasavvuf, eserlerinin konusunu oluşturur. Tasavvuf yollarından bahsettiği; dört kapı, kırk makamı anlattığı "Makalat" adlı bir eseri vardır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pir Sultan Abdal
B) Hacı Bektaş-ı Veli
C) Kaygusuz Abdal
D) Hacı Bayram-ı Veli
E) Yunus Emre

Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri - 2

7. Aşağıdakilerin hangisinde dinî-tasavvufî halk edebiyatı sanatçıları bir arada verilmiştir?

- A) Kaygusuz Abdal, Mevlana, Yunus Emre, Gevherî
 B) Yunus Emre, Kayıkçı Kul Mustafa, Dadaloğlu, Nesimî
 C) Yunus Emre, Karacaoğlu, Hacı Bektaş-ı Veli, Kaygusuz Abdal
 D) Eşrefoğlu Rumi, Hacı Bektaş-ı Veli, Pir Sultan Abdal, Kaygusuz Abdal
 E) Erzurumlu İbrahim Hakkı, Aziz Mahmut Hüdayi, Pir Sultan Abdal, Köroğlu

8. Aydan arıdır yüzleri
 Misk ü amberdir sözleri
 Cennette huri kızları
 Gezer Allah deyu deyu

Bu dördlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nazım türü ilahidir.
 B) Kafiye ve redif kullanılmıştır.
 C) Nazım şekli semaidir.
 D) Âşık tarzı halk şiiri geleneğiyle oluşturulmuştur.
 E) Kafiye örgüsü aaab şeklindedir.

9. Dinî-tasavvufî Türk şiiriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Halkın anlayabileceği sade bir dil kullanılmıştır.
 B) Tasavvufî düşünceyi benimsetmede bir araç olarak görülmüştür.
 C) Nutuk, mersiye, hicviye, methiye, nat gibi nazım türleri kullanılmıştır.
 D) Bu şiir geleneğinin ilk ürünleri Ahmet Yesevi'nin hikmetleridir.
 E) Yaygın olarak hece ölçüsü, zaman zaman da aruz ölçüsü kullanılmıştır.

10. Evliyalar rehberi
 Hakk'ın sırı mazharı
 Başında kudret gülü
 Pirim Abdulkadir'in

Bir tasavvuf büyüğünün övüldüğü bu dördlülün alındığı şiirin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlahi
 B) Fahriye
 C) Nutuk
 D) Devriye
 E) Methiye

11. Cennet cennet dedikleri
 Birkaç köşkle birkaç huri
 İsteyene ver anları
 Bana seni gerek seni

Bu dizelerde anlatılmak istenen tasavvufî duygu ve düşünce, aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Aşkın odu ciğerimi
 Yaka geldi yaka gider
 Garip başım bu sevdayı
 Çeke geldi, çeke gider
 B) Ey Allah'ım beni senden ayırma
 Beni senin cemalinden ayırma
 Seni sevmek benim dinim, imanım
 İlahî din ü imandan ayırma
 C) Bad-ı saba selam söyle o yâre
 Pek göresim geldi illerimizi
 Gönül arzu çeker ama ne çare
 N'ideyim tutan var yollarımızı
 D) Seni seven âşıkların
 Gözü yaşı dinmez imiş
 Seni maksud edinenler
 Dünya ahret onmaz imiş
 E) Ben yürürem yane yane
 Aşk boyadı beni kane
 Ne akilem ne divane
 Gel gör beni aşk neyledi

12. Eyyub ile derde esir, iniledim çektim ceza,
 Belkıs ile taht üzere mühr-i Süleyman'daydım.
 Yunus ile balık beni çekti deme yuttu bile,
 Zekeriya ile kaçtım, Nuh ile tufandaydım.
 İsmail'e çaldım bıçak, bıçak bana kâr etmedi,
 Hak beni azad eyledi, koç ile kurbandaydım.

Varlığın nereden gelip nereye gittiğinin ve bu ikisi arasındaki aşamaların neler olduğunun tasavvufî açıdan anlatıldığı bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım türü devriyedir.
 B) Yarım kafiye kullanılmıştır.
 C) Telmih sanatına başvurulmuştur.
 D) Dinî-tasavvufî Türk şiiri geleneğiyle oluşturulmuştur.
 E) Nazım birimi beyittir.

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
 Soyadı :
 Sınıf :
 NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
 Yanlış :
 Boş :
 Puan :

SINIF Genel Tekrar (Anonim Halk Edebiyatı - Âşık Tarzı Halk Edebiyatı - Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri)

1. Sufilelere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek
Bana seni gerek seni

**Bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Nazım şekli semaidir.
B) Redif kullanılmıştır.
C) Hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
D) Zengin kafiye kullanılmıştır.
E) İlâhi nazım türünün özelliklerini taşımaktadır.

2. Gel benim sarı tanburam
Dizler üstüne yatıram
Yine kırıldı hatıram
Ben anınçun inilerim

Bu metin, 8'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur. Bektaşî

tarikatından olan ozanların söylediği şiirlerden biri
olduğu için ilâhi örneğidir. Semai nazım şekliyle

oluşturulmuştur. Halkın anlayabileceği bir dil kullanıl-
mıştır. Birim değeri dörtlüktür.

**Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisinde bir
bilgi yanlış vardır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Üçü uzun boylu, kaşların süzer
Üçü orta boylu, zülfünü dizer
Sanki akça ceylan bir çölde gezer
Sarı kınalı keklik indi pınara

**Bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) Nazım türü güzellemedir.
B) İstiare sanatı vardır.
C) Yarım kafiye kullanılmıştır.
D) Bir varsağıdan alınmıştır.
E) Konuşma diliyle oluşturulmuştur.

4. Tasavvuf edebiyatında insana duyulan sevgi, saygı ve
hoşgörüyü anlatan şiirler yazılmıştır.

**Aşağıdakilerden hangisi bu tür şiirlere örnek olabi-
lir?**

- A) Ormanda büyüyen adam azgını
Çarşıda pazarda insan beğenmez
Medrese kaçkını softa bozgunu
Selam vermek için kesen beğenmez
B) Beylerimiz elvan gülün üstüne
Ağlar gelir şahım Abdal Musa'ya
Urum abdalları postun eğnine
Bağlar gelir şahım Abdal Musa'ya
C) Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil
Yetmiş iki millet dahi
Elin yüzün yumaz değil
D) Anın aşkı gerek bana
Gerekmez dünya ukbayı
Ki aşktır maksudum ancak
Kodum cümle temennayı
E) Hüma kuşu yere düştü ölmedi
Dünya Sultan Süleyman'a kalmadı
Dedim yâre gidem nasip olmadı
Ağlama gözlerim Mevla kerimdir

5. I
Uzaktır seçilmiyor
Gönüldür geçilmiyor
Gönül bir top ibrişim
Dolaşmış açılmıyor

II
İlkbahara yaz derler
Şirin söze naz derler
Kime derdim söylesem
Bu dert sana az derler
Kendin ettin kendine
Yana yana gez derler

III
Bugün al
Yârim giymiş bugün al
Şad edersen bugün et
Can alırsan bugün al

**Numaralanmış mânilerin çeşitleri sırasıyla aşağıda-
kilerden hangisinde doğru verilmiştir?**

- A) Cinaslı Mânî – Düz Mânî – Karşılıklı Mânî
B) Düz Mânî – Yedekli Mânî – Kesik Mânî
C) Cinaslı Mânî – Karşılıklı Mânî – Yedekli Mânî
D) Yedekli Mânî – Cinaslı Mânî – Kesik Mânî
E) Karşılıklı Mânî – Düz Mânî – Cinaslı Mânî

Genel Tekrar (Anonim Halk Edebiyatı - Âşık Tarzı Halk Edebiyatı - Dinî-Tasavvufî Türk Şiiri)

6. Âşık olan ülfete
İrak demez Bağdat'a
Kadrin bilir ziyade
Sultan Abdülkadir

Devlet dilersen devlet
İzzet dilersen izzet
Eşiğinde kıl hizmet
Sultan Abdülkadir

Bu dörtlükler, konusu bakımından dinî-tasavvufî Türk şiirinin hangi türü içinde değerlendirilir?

- A) Devriye B) İlâhi C) Methiye
D) Şathiye E) Nutuk

7. Söğüdün yaprağı narindir narin
İçerim yanıyor dışarım serin
Zeynep'i bu hafta ettiler gelin

Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Üç köyün içinde şanlı Zeynep'im

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Bent ve kavuştaktan oluşmuştur.
B) 6+5 duraklı 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
C) Bent bölümünde tam kafiye kullanılmıştır.
D) Ölüm teması işlenmiştir.
E) Anonim halk edebiyatı ürünüdür.

8. Yemenimin uçları
Çıkamam yokuşları
Selam edin yârime
Yedi dağın kuşları

Kuğumu yâre gönderdim
Kuğum eğlendi gelmedi
Selametle gelir derdim
Musa'm eğlendi gelmedi

Bu dörtlüklerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayrılık teması işlenmiştir.
B) 7'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
C) Çapraz kafiye örgüsü vardır.
D) Âşık tarzı halk edebiyatı ürünüdür.
E) Nazım şekli semaidir.

9. Çamlığın başında tüter bir tütün
Acı çekmeyenin yüreği bütün
Ziya'mın atını pazara tutun
Gelen geçen Ziya'm ölmüş desinler

At üstünde kuşlar gibi dönen yâr
Kendi gidip ahbabları kalan yâr

Aşağıdakilerden hangisi, bu metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyetin özelliklerinden biri değildir?

- A) Halkın duyuş ve düşünüşünü yansıtır.
B) Halkın ölüm karşısındaki duygularına yer verir.
C) Halkın ortak ürünüdür.
D) Bölge sınırlarının dışına çıkarak millî nitelik kazanmıştır.
E) Tasavvufî öğeler ön plana çıkarılmıştır.

10. 16. yüzyılda yaşamış Türk halk şairinin asıl adı Haydar'dır. Alevi bir şair olduğundan Alevi geleneklerine bağlı bir dergâh ortamında yetişmiştir. Aleviler arasında Yedi Ulular olarak bilinen Yedi Ulu Ozan'dan biridir. Şiirlerinde coşkun bir lirizm vardır, divan şiirinden hiç etkilenmemiş, tüm şiirlerini hece vezniyle yazmıştır. Nazım biçimi ve uyak konularında da halk edebiyatı geleneğine bağlı kalmış, şiirlerinin hepsini dörtlüklerle söylemiştir.

Bu parçada sözü edilen dinî-tasavvufî halk edebiyatı sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hacı Bektaş Veli
B) Kaygusuz Abdal
C) Yunus Emre
D) Hacı Bayram Veli
E) Pir Sultan Abdal

11. Büyüktür gövdesi, küçüktür başı
Altıdan yediye giriyor yaşı
Çamlıbel'de kaldı küçük kardaşı
Alma gözlü, kız yeleli Kırat gel

Bu dörtlüğün nazım şekli ve türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşma - Güzelleme B) Koşma - Koçaklama
C) Semai - Güzelleme D) Semai - Koçaklama
E) Koşma - Ağıt

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler (Halk Hikâyeleri - Mesneviler)

1. Divan edebiyatının anlatmaya bağlı edebî metinlerinden olan mesnevide beyitler kendi aralarında kafiyeleşir. Bu nazım şekli, uzun süren olayların dile getirilmesinde kullanılır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi bir mesneviden alınmış olabilir?

- A) Olsalar reng ile bu kasr-ı havâsa mihmân
Birisî kûşe sorar biri hevâdârın arar
B) Men bilmezem mana gereğîn sen hakîmsin
Men' eyle her ne gerekmez mânâ mana
C) Suya virsün bağban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzün teg virse min gülzâra su
D) Ya Rab belâ-yı aşk ile kıl âşinâ beni
Bir dem belâ-yı aşkdan etme cüdâ beni
E) Değildim ben sana mâil sen ettin aklımı zâil
Beni tan eyleyen gafil seni görgeç utanmaz mı

2. Fuzuli, 440 beyitlik küçük Türkçe mesnevide afyonla şarabı karşılaştırır ve şarabın afyona üstün olduğu sonucuna varır. Aruzun "fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün" kalıbıyla yazılan eser, Safevi hükümdarı Şah İsmail'e sunulmuştur. Alegorik ve sembolik olan bu eserde, yiyecek ve içeceklerle teşhis ve intak sanatlarıyla kişilik verilmiştir. Fuzuli, doğrudan söyleyemediği bazı fikirlerini bu şekilde anlatmak istemiştir.

Bu parçada sözü edilen yapıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüsn ü Aşk
B) Beng ü Bade
C) Hüsrev ü Şirin
D) Kutadgu Bilig
E) Leyla vü Mecnun

3. "Leyla ile Mecnun" mesnevisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Konusu, uzak bir adada geçen hüzn ve acı dolu bir aşk hikâyesidir.
B) Divan edebiyatında en çok işlenen konulardan biridir.
C) Araplarda doğan bu konuyu, İran şairleri daha aydınlatmışlardır.
D) İlk kez Nizami-i Gencevî tarafından tam bir mesnevi hâline getirilmiştir.
E) İran edebiyatında en başarılı "Leyla ile Mecnun" hikâyesi Nizami'nin eseridir.

4. Geçen günler Arzu'yu da Kamber'i de o zamana kadar alışık olmadıkları hislerle dolduruyordu. Bütün istedikleri daima beraber olmaktan ibaretti. O gün nasıl olduysa bahçede yalnız kaldılar. Birbirlerini görmeleri bile imkânsızken böyle yan yana oturmak onlar için sadetlerin en büyüğüydü. İkisi de tarifi imkânsız hislerle doluydular. Ne söyleyeceklerini, ne konuşacaklarını bilemiyorlardı. Bir zaman öylece oturdular, sonra aldı Kamber, bakalım ne dedi:

Eğdirme kaşını, bakmam yüzüne
Ben gibi ateşler düşsün özüne
Yemesem, içmesem, baksam yüzüne
Şekerden, kaymaktan, baldan ziyade

"Arzu ile Kamber" adlı halk hikâyesinden alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nazım-nesir karışık olarak oluşturulmuştur.
B) Halkın anlayacağı, sade bir dille anlatılmıştır.
C) Günümüzde de karşılaşılabilecek evrensel bir tema işlenmiştir.
D) İlahî bakış açısıyla oluşturulmuştur.
E) Olağanüstü olaylara yer verilmiştir.

5. Aşağıdakilerden hangisi, anlatmaya bağlı edebî metinlerden halk hikâyeleri için söylenemez?

- A) Ortaya çıktığı dönemin sosyal, siyasal ve kültürel özelliklerini yansıtır.
B) Anadolu insanının duygu, düşünce ve hayallerinden beslenir.
C) Efsane, masal, destan gibi sözlü kültür ürünlerinden izler taşır.
D) Eski dönemlerde olduğundan içinde İslami unsurları barındırmaz.
E) Konuları Türk, İran, Hint ya da Arap kaynaklı olabilir.

6. Uyan Şirin uyan, Ferhat'tır gelen
Gül yüzün uğruna, dağları delen
Görem güzel gözün, gülsün gül yüzün
Uyan Şirin uyan, Ferhat'tır gelen

"Ferhat ile Şirin" adlı halk hikâyesinden alınan bu dörtlükten de hareketle halk hikâyelerinin manzum bölümleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hece ölçüsü kullanılır.
B) Kafiye ve rediflerden yararlanılır.
C) Hikâyede anlatılan olayla ilgilidir.
D) Divan şiirinin şekil özelliklerini yansıtır.
E) Söz sanatlarından yararlanılır.

Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler (Halk Hikâyeleri - Mesneviler)

7. I. Horosan diyarındaki Erzen kentinin hükümdarı Mehmene Banu, kız kardeşi Şirin için bir köşk yaptırmıştır.
II. Köşkü süslemeye gelen Nakkaş Behzat'ın oğlu Ferhat, orada Şirin'i görmüş ve iki genç birbirine âşık olmuştur.
III. Mehmene Banu, gençlerin kavuşmasına engel olmak amacıyla Ferhat'a bir şart koşturmuştur.
IV. Ferhat, Şirin'e kavuşmak için bir dağı delerek dağın ardındaki suyu köşkün yakınına ulaştırmıştır.
V. Ferhat dağı delip suyu akıttığı hâlde Mehmene Banu, sözünde durmayarak Ferhat'ı zindana atmıştır.

Bir halk hikâyesindeki olayların verildiği numaralanmış cümlelerden hangilerinde "olumsuz" durumlar ortaya konmuştur?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

8. Hikâyeci, anlatma serbestliği içinde kaldığı zamanlar hikâyesine kattığı ve hikâyeyi uzatan bütün unsurları yazdırırken atlamakta, asıl olaylarla türkülerin dışındaki unsurları, yani hikâyeyi süsleyen, ona canlı karakterini veren, iskeletine eklenen doldurma parçaları atmaktadır. Ne kadar rica ederseniz edin, anlatırken söylenen şeylerin hepsinin yazdırırken tekrar edilmesine imkân yoktur çünkü hikâyeci anlatırken temsilin ruh hâli içindedir, temsilin akışına aktör olarak kendini bırakmıştır.

Bu parçada halk hikâyesi anlatıcısıyla ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Olayın akışına müdahale ettiğinden
B) Yazdırırken doldurma parçaları atladığından
C) Yazdırırken tarafsız olamadığından
D) Söylediği her şeyi yazdırırken de tekrar ettiğinden
E) Olaylara yorum kattığından

9. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Halk hikâyelerinin çoğu, söyleyeni zamanla unutulmuş anonim ürünlerdir.
B) Hikâyeler manzum ve mensur olarak çoğu zaman saz eşliğinde anlatılır.
C) Halk hikâyelerinin manzum bölümleri aruzun kısa kalıplarıyla oluşturulur.
D) Hikâyelerde olağanüstülükler belli ölçülerde yer verilir.
E) Hikâyelerde halk arasında kullanılan deyim ve atasözlerine sıkça rastlanır.

10. Mecnun ana verdi cümle rahtın
Pâk eyledi bergden dırahtın
(Mecnun bütün elbiselerini avcıya verdi, vücut ağacını yapraklardan temizledi.)

Ol turfe gazalün açdı bendin
Şâd eyledi can-ı derd-mendin
(O yavru ceylanın bağını çözdü, dertli ruhunu şenlendirdi.)

Yüz urdı yüzine kıldı efgân
Göz sürdi gözüne oldı giryan
(Yüzünü, yüzüne sürerek inledi, gözünü onun gözüne sürerek ağladı.)

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Aruz ölçüsü kullanılmıştır.
B) Nazım birimi beyittir.
C) Kim tarafından oluşturulduğu belli değildir.
D) Arapça-Farsça kelime ve tamlamalara yer verilmiştir.
E) Mesnevi nazım şekliyle yazılmıştır.

11. I. Olayların yer, zaman ve şahıs bütünlüğünde işlenmesi
II. Kuşaktan kuşağa sözlü olarak aktarılması
III. Dilin şiirsel işlevde kullanılması
IV. Nazım-nesir karışık olması
V. Ortaya çıktığı dönemin izlerini taşıması

Numaralanmış özelliklerden hangisi, halk hikâyelerinin anlatmaya bağlı edebî metinler içerisinde değerlendirilmesinin sebebidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. La'l ü dürrî gösterürdi her dem
Evrak-ı gül içre akd-i şebnem

(Kırmızı dudaklarıyla inci dişleri her an, gül yaprağı içinde çiğ tanesi gibi görünürdü.)

"Leyla ile Mecnun" mesnevisinden alınan bu beyitte Leyla'nın dudakları ve dişleri betimlenmiştir. Bu betimleme yapılırken ---- sanatından yararlanılmıştır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tecahülüarif B) mübalağa C) teşbih
D) telmih E) teşhis

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :

SINIF Göstermeye Bağlı Edebî Metinler (Temaşa)

1. Aşağıdakilerden hangisi, geleneksel tiyatro türlerini modern tiyatro türlerinden ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Geleneksel Türk tiyatrosunda yazılı bir metin yokken modern Türk tiyatrosunda yazılı metin vardır.
- B) Geleneksel Türk tiyatrosunun olay ağırlıklı bir yapısı varken modern Türk tiyatrosunun durum ağırlıklı bir yapısı vardır.
- C) Geleneksel Türk tiyatrosunda sahne ve dekor anlayışı yokken modern Türk tiyatrosunda sahne ve dekor kullanılmaktadır.
- D) Geleneksel Türk tiyatrosunda belirli tipler varken modern Türk tiyatrosunda çeşitli karakterler ve tipler birlikte yer almaktadır.
- E) Geleneksel Türk tiyatrosunda taklitler, şive bozuklukları ve yanlış anlamalar önemli bir yer tutarken modern Türk tiyatrosunda konuya göre bir dil kullanılmaktadır.

2. ----, tek kişi tarafından oynanan bir halk tiyatrosudur. Bu oyunda halk arasında dolaşan veya yazılı edebiyattan alınan hikâyeler, kahramanlarının şiveleri taklit edilerek türlü jest ve mimiklerle anlatılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kavuklu
- B) Orta oyunu
- C) Meddah
- D) Karagöz
- E) Köy seyirlik oyunu

3. Aşağıdakilerden hangisi, Karagöz oyunundaki Hacivat'ın özelliklerinden biri değildir?

- A) Arapça ve Farsça kelimeleri sıkça kullanır.
- B) "Yaşı büyük aklı küçük" deyişiyle nitelendirilebilecek bir tiptir.
- C) Perdeye gelen hemen herkesi tanır, onların işlerine aracılık eder.
- D) Hacivat biraz öğrenim görmüş, gösteriş meraklısı, kendini beğenmiş yarı aydın tipidir.
- E) Alın teriyle çalışıp kazanmaktan çok Karagöz'ü çalıştırarak onun sırtından geçinmeye bakar.

4. Temel ifade biçimi "gösterme" ve "anlatma" olan aşağıdaki göstermeye bağlı edebî metinlerden hangisi, geleneksel Türk tiyatrosu ürünlerinden biri değildir?

- A) Komedi
- B) Karagöz
- C) Meddah
- D) Orta Oyunu
- E) Köy Seyirlik Oyunu

5. Kavuklu: Canım, geçende fırtına çıkmadı mıydı?

Pişekâr: Evet, hatta ben korkudan evin bodrumuna kaçmıştım; sen nerede idin?

Kavuklu: Ben göklerde...

Pişekâr: Deme!...

Kavuklu: Nasıl deme!.. Hâlâ tir tir titriyorum. Hasım hasım yanıyorum.

Pişekâr: Sakın sıtma olmasın?

Kavuklu: Sıtma kaç para eder!..

Pişekâr: Vah, vah! Aman Hamdiciğim, anlat bakayım!

Kavuklu: İşte, o fırtına sabahı idi. Rüzgâr daha pek o kadar esmiyor, yağmur azar azar çiseliyordu. Evden şemsiyeyi aldım, açtım. Fethiye yolunu tuttum. Fatih Meydanı'na geldim, rüzgâr ziyadeleşti.

Pişekâr: Açık, yüksek yerde öyledir.

Kavuklu: Baktım ki şemsiye dikilmeye başladı, neredeyse elimden kurtulacak. Sıkı sıkı sapına sarıldım.

Pişekâr: Allah vere de bocalamayaydın!

Kavuklu: Bocalamak nerede? Rüzgâr sertleştiğinde sertleşti, şemsiye dikildikçe dikildi.

Pişekâr: Aman!

Kavuklu: Amanı zamanı yok. Bir aralık vücudumda bir hafiflik duydum. Dikkat ettim ki Fatih Camii'nin kapısının üstü ile bir hizaya gelmişim. Kurşunlar bana doğru...

Pişekâr: Ne diyorsun? Yat aşağı. Mazallah bir tanesi isabet etti mi?

Kavuklu: Tosun, sen bunamışsın! Tüfek kurşunu değil. Kubbe kurşunları...

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Güldürü unsuru abartılı söyleyişlerle sağlanmış.
- B) Pişekâr sorular sorarak seyircilerin ilgisini çekmeye çalışmıştır.
- C) Halkın konuşma dili kullanılmıştır.
- D) Meddah oyunundan alınmış bir bölümdür.
- E) Söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılmıştır.

6. Hacivat'la Karagöz'ün çatışmasına kadar olan kısım. Perde aydınlatıldıktan sonra Hacivat müzik eşliğinde bir semai okur. Semai bitince "Of, hay Hak!" diyerek "perde gazeli" denen bir şiir okur. Sonra Karagöz'ü perdeye davet eden sözler söyler. Karagöz, Hacivat'ın çıkardığı gürültüye kızarak, perdeye gelir.

Bu parçada Karagöz oyununa ait hangi bölüm anlatılmaktadır?

- A) Mukaddime
- B) Muhavere
- C) Fasil
- D) Tekerleme
- E) Bitiş

Göstermeye Bağlı Edebî Metinler (Temaşa)

7. **Hacivat:** Hayrola Karagöz'üm, yanımdan geçersin, beni görmezsin. Paracıklarım dersin. Para mı kaybettin?
Karagöz: Hiç sorma Hacivat. Haftalık almıştım, onu kaybettim.
Hacivat: Bir gören, bir bulan yok mu?
Karagöz: Dört gören, beş bulan var. Canımı sıkma, canını yakarım.
Hacivat: Aman Karagöz'üm kızma. Para kaybedince ararsın, bulamazsan kadiya gidersin.
Karagöz: Hııı...
Hacivat: Para kaybettin, aradın bulamadın, ne yaparsın? Kadiya gidersin.
Karagöz: Demek paramı kadı bulmuş.
Hacivat: Kadı'nın para falan bulduğu yok. Parayı bulan, kadiya bırakır. Kaybeden kadiya gider. Para kadıdaysa parasını alır.
Karagöz: Ya para kadıda yoksa...
Hacivat: O zaman avucunu yalar.
Karagöz: Yani şimdi avucumu yalarsam param bulunur mu?

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Oyunun asıl kişilerine yer verilmiştir.
 B) Deyimlerden yararlanılmıştır.
 C) Göstermeye bağlı bir edebî metindir.
 D) Güldürü ögesi ön plandadır.
 E) Şive taklitlerine yer verilmiştir.
8. Karagöz oyununda genellikle sözler yanlış anlaşılacak güldürü ögesi oluşturulur.
Aşağıdakilerin hangisinde bu durumun örneği yoktur?
- A) **Hacivat:** Bak Karagöz'üm, leylekler gelmiş. Artık yaz geliyor.
Karagöz: Hacivat, anlamsız konuşma. Hem leylek gelmiş diyorsun, hem kaz geliyor diyorsun.
 B) **Hacivat:** Karagöz'üm, sucuk aldım. Gel mangal sefası yapalım.
Karagöz: Birer kangel alalım ama benim bahçe küçük, kangala dar gelir.
 C) **Hacivat:** Ziyafet var, ziyafet. Al hanımı, Yaşar'ı. Bu akşam bize gelin. Levrek aldım, pişirip yeriz.
Karagöz: Bu akşam size gelemeyiz, leylek eti yiyemeyiz.
 D) **Hacivat:** Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
Karagöz: Kurnada oturanın elinde hamam taşı var.
 E) **Hacivat:** Öyleyse birader heceleyleyim?
Karagöz: Nerede geceleyelim?

9. **Kavuklu:** Efendim, benim dükkân komşum İlyas Efendi'yi tanırırsın!
Pişekâr: Tanırım.
Kavuklu: İşte onun başına bir iş geldi.
Pişekâr: (Heyecanlı) Nasıl bir iş?
Kavuklu: Korkma canım! İş dediysek öyle kötü bir şey değil. Bizim İlyas Efendi kara sevdaya tutulmuş.
Pişekâr: Deme!
Kavuklu: Dün dükkânına biri altmış altmış beş, diğeri kırk kırk beş yaşlarında iki kadın gelmiş. Aralarında geçen konuşmadan genç olanın adının Safinaz olduğunu ve bu taraflarda oturduğunu öğrenmiş.
- Orta oyununun asıl oyunundan alınan bu parça hangi bölüme aittir?**

- A) Muhavere
 C) Fasil
 E) Bitiş
 B) Mukaddime
 D) Tekerleme

10. **Âşık Hasan:** Bana bak oğlum Muslu, öyle bir yere geldik ki buradan çift gelen tek gider, tek gelen hiç gider. Sen şöyle önüme geç oğlum!
Muslu: Babacığım, arkandan geliyorum, hiç küçükler büyüğünün önüne geçer mi?
Âşık Hasan: Sen şimdi beni dinle, geç önüme, burası bir netameli yerdir. Sonra seni çalarlar.(Cin gelir, Muslu'yu götürür.)
Âşık Hasan: Haydi oğlum Muslu, geç önüme! Oğlum Muslu!..
Karagöz: Vay hemşerim, burada musluk yok, şurada çeşme var, orada takılı musluk.
Âşık Hasan: Ah, zalim kavak! Dalın budağın kırılsın, yaprakların solsün! Oğlum Muslu!..
Karagöz: Baba, burada musluk filan yok.
Âşık Hasan: Musluk değil, benim oğlumun adı Muslu, bu zalim kavak aldı gitti. Benim ciğerimi dağıladı.
- , bu metnin fasıl bölümünden alındığını göstermektedir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yanlış anlaşılmalara yer verilmesi
 B) Diyaloga yer verilmesi
 C) Olay örgüsünün yer alması
 D) Güldürü unsurunun yer alması
 E) Asıl kişiler dışındaki tiplerin oyuna girmiş olması

Adı :
 Soyadı :
 Sınıf :
 NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
 Yanlış :
 Boş :
 Puan :

1. Mücmelen ümid-i temam ile ihtiyârsuz durdum ve ibrâz-ı hükm için mütevellî-i evkaf huzuruna yüz urdum. Elhak mütevellî mülakatına fırsat düşmedi ve anun dâmen-i mülâzemetine dest-i neyi irişmedi. Amma dîvân-ı iblâğına teheccüm itdüm. Çün enhas-ı evkâtda, ez'âf-ı ahvâl ile huzurlarına girdüm bir cem' gördüm, hikâyetleri perîşân, ne safâdan anda eser ve ne sıdkdan anda nişan var.

Bu parça ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Secilere yer verilmiştir.
- B) Öğretici metin türüdür.
- C) Ağır bir dil kullanılmıştır.
- D) Süslü nesir örneğidir.
- E) Tezkire türünde bir eserdir.

2. Ahmed Paşa

Bursalıdır. Vezirlerin bilginlerinden, şairlerin bilgililerindendir. Halk arasında Veliyyüddin oğlu sanıyla tanınmış, özellikle de ulu bir nesep ve yüce bir soyla övülmüştür. Söz nazmı cevherinde mahir bir usta, bilimde ve şiire ait konularda hâkim bir kimse idi. Şiir üslubu bilgince ve ululara yakışır nitelikteydi. Nükte dolu beyitleri ifade ve mana bakımından son derece sağlam, kaside alanında herkesin oy birliği ile hakkını teslim ettiği biri idi.

Bu parçadan hareketle tezkirelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Şairlerin şiirlerinin üslubu hakkında bilgi verilir.
- B) Şairlerin hayatları hakkında bilgi verilir.
- C) Şairlerin şiirlerinden örnekler verilir.
- D) Şairler ve eserleri hakkında eleştiriler yapılır.
- E) Şairlerin kullandıkları nazım şekilleri hakkında bilgi verilir.

3. I. 16. yüzyılda yazılan ünlü gezi kitabı on ciltten oluşmaktadır.
II. Gerçekçi bir gözle izlenen olaylar eserde yalın, duru bazen de fantastik bir dille yazılmıştır.
III. Eser, Türk kültür tarihi ve gezi edebiyatı açısından önemli bir yer tutar.
IV. Eserde Afrika, İran, Avrupa gibi yerler de anlatılmıştır.
V. Yazar, eserde nakledilen olayları bazen renklendirmek amacıyla uydurma haberlere ve olaylara da yer vermiştir.

Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eseriyle ilgili numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış-ıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Hicretin 689'uydu. Osman Gazi, aldığı memleketleri bağışladı. Karacaşehir sancağını ki ona İnönü derler, oğlu Orhan'a verdi. Subaşılığını kardeşi oğlu Alp Gündüz'e verdi. Yarhisar'ı Hasan Alp'e verdi. Hasan Alp Süleyman Şah'la Acem memleketinden gelmişlerdi. İnegöl'ü Turgut Alp'e verdi. Şimdi o gazilerin adları anılır. Kayınatası Edebalı'ye Bilcek'i verdi ve hatununu orda babasının yanında bıraktı. Kendisi Yenişehir'de yerleşti. Gaziler ev yaptılar ve orada yerleştiler.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihî bilgiler içeren bir metindir.
- B) Şiirsel bir üslubu vardır.
- C) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
- D) Sade nesir özellikleri gösterir.
- E) Söyleyişten çok içeriğe önem verilmiştir.

5. Sinan Paşa'nın en önemli eseridir. Sanatlı Türk nesrinin ilk büyük örneği budur. Sinan Paşa, bu tasavvufi eserinde aşk konusunu ele alır ve varlığın aslını bulmaya çalışır. Allah'a hitap ederek onun büyüklüğüne sığınır. Bu eserde 7 büyük peygamberin hayatları da anlatılır. Manzum ve mensur karışık olarak yazılmıştır. Bütünüyle bir münacat niteliğinde olan bu eserde yer yer kıssalara, öğütlere yer verilmiştir.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Makalat
- B) Siyasetname
- C) Seyahatname
- D) Cihannüma
- E) Tazarrunname

6. "İlahî! Nem var ise cümle senün keremün. İlahî! Neye mâlik isem hep senün ni'amun. Ben ne olam, benüm nem olur; kul kimün ise mülk anun olur. Mâlikü'l-mülk'sün küllî senün milketün; Hâliku'l-halk'sın, cümlesi taht-ı kudretün."

Yukarıdaki örnekte olduğu gibi düzyazı metinleri içerisinde sözcük sonlarındaki ses benzerliğine ---- denir. Nesirde kullanılan uyak olarak da tanımlanır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) mazmun B) seci
- C) tehzil D) imale
- E) istiare

Öğretici Metinler

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde divan nesriyle ilgili bir bilgi yanlış vardır?

- A) Süslü nesirde gösterişli mecazlar ve söz sanatları bulunur.
B) Dinî konulu eserler, tarih ve gezi eserleri sade nesirle yazılmaya çalışılmıştır.
C) Sade nesrin ilk örneğini, Sinan Paşa "Tazarrunname" adlı eseriyle vermiştir.
D) Süslü nesirde cümlelere yerleştirilen secilerle ahenk oluşturulur.
E) Sade nesirde yabancı sözcük ve tamlama sayısı azdır.

8. Sehi Bey, sekiz tabakaya ayırdığı eserinde, her tabakada ele alacağı şairlerin sınıf ve sınırını o tabaka başına koyduğu küçük bölümde izah etmiş, tabakanın sonuna eklediği "Tetimme" ile de yazdığı bölümdeki şairlerin özelliklerini bir kez daha kısaca anlatmıştır. Şairlerin sıralamasında herhangi bir tertip gözetmeyen yazar, Abdurrahman-ı Cami'nin "Baharistan" ve Devletşah'ın "Tezkiretü's-Şuara"sından etkilenmiştir. Bununla birlikte Ali Şir Nevai'nin tezkiresini de örnek almış ve bunu da eserinin ön sözünde açıklamıştır.

Bu parçada anlatılan ve Anadolu sahasının ilk tezkiresi olarak da bilinen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Heşt Behişt
B) Gülşen-i Şuara
C) Meşairü's-Şuara
D) Muhakemetü'l-Lügateyn
E) Mecalisü'n-Nefais

9. I. Kâtip Çelebi'nin "Fezleke" adlı eseri tarihle ilgili önemli bir eserdir. (D)
II. Evliya Çelebi "Seyahatname"sinde yalnızca Anadolu coğrafyasını anlatmıştır. (Y)
III. "Cihannüma", coğrafya alanında yazılmış bir eserdir. (D)
IV. Sinan Paşa, edebiyatımızdaki ilk süslü nesir örneği olan eseri yazmıştır. (Y)
V. "Şikâyetname", Fuzulî'nin mektup türündeki önemli bir eseridir. (D)

Numaralanmış cümlelerle ilgili doğru(D)-yanlış(Y) belirlemelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. **Lâtîfî**

Kastamonu'da doğmuştur. Asıl adı Abdüllatif'tir. "Hatibzadeler" diye anılan köklü bir aileye mensuptur. Kastamonu'da başladığı ilköğrenimini yarıda bırakarak İstanbul'a gelmiş ve kâtip olmuştur. Şiir ve inşaa alanında kendisini yetiştirmiştir. Kâtiplik mesleğine girdikten sonra devrin önemli şahsiyetlerinden olan İskender Çelebi'ye "Bahariyye" adlı kasidesini sunmuş ve bu sayede hem tanınmış hem de Belgrat imaret kâtipliğine tayin edilmiştir. Lâtîfî, eserlerinde -çeşitli vesilelerle- kıymetinin bilinmediğinden şikâyet eder.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Günümüzdeki biyografiyle benzer özellikler taşır.
B) Öğretici bir metindir.
C) Tezkire türünde yazılmış bir metinden alınmıştır.
D) Yabancı kökenli sözcüklere yer verilmiştir.
E) Süslü nesir özellikleri göstermektedir.

11. Kâtip Çelebi, devrinin en büyük coğrafyacılardan biridir. Coğrafi yapıtlarının en önemlisi olan ---, Osmanlı coğrafyacılığında yeni bir çağır açmıştır. Kâtip Çelebi'nin birçok Batı coğrafya kitabından yararlanarak hazırladığı, İslam coğrafya geleneği üzerine kurulu, Osmanlı klasik coğrafya ekolünü değiştiren bu eseri, Osmanlıların dünyaya bakışını değiştirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Miratü'l-Memalik
B) Cihannüma
C) Kitab-ı Bahriye
D) Sefaretname
E) Keşfü'z-Zünun

12. Türk edebiyatında yazılan ilk tezkiredir. Ali Şir Nevai tarafından Çağatay Türkçesiyle Hüseyin Baykara adına yazılmıştır. Bu eser "mukaddime" ve yazarın "meclis" adını verdiği sekiz bölümden oluşur. Tezkirede şairler her mecliste kronolojik olarak sıralanmıştır.

Bu parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tezkiretü's-Şuara
B) Gülşen-i Şuara
C) Heşt Behişt
D) Mecalisü'n-Nefâis
E) Muhakemetü'l-Lügateyn

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :